

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XII. ročník ● 6-7/2019

50

O B S A H

Pieseň pútnikov
RADOSŤ
J. Calvo Aguilar 4

Fórum
ŽENY V CIRKVI
T. Komrska
D. Schindler/M.Mitana 5

Svedectvo
MÔJ PRÍBEH VIERY
M. Lučeničová 7

Rozhovor
**RODIČOVSTVO
SI UŽÍVAM**
L. Mariňák/E. Mihočová 9

Téma
**JUBILEJNÁ
KONFERENCIA CB** 13

Diskusia
KTO BOLA K. ROYOVÁ
P. Trúsik 20

História a osobnosti
KALENDÁRIUM CB II
Š. Evin
J. KOLLÁR P. Trúsik 22

YMCA
**BUDÚCNOSŤ
JEDNEJ BUDOVY**
Brijaková, R. Jančula 24

Misia
MÔJ PRÍBEH D. Daňová
MOZAICA KOŠICE
E. Mittelmann 25

Úvahy z trolejbusu
ZLO V DOBROM ÚMYSLE
Tomáš Komrska 28

Na margo dní
NECHAŤ SA DOBEHNÚŤ
Miroslav Kocúr 30

RELAX 31

Končiaci člen RCB na konferencii CB.

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2019

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko,
Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,
e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 20. 6. 2019 **Tlač:** Express tlač

Predná strana obálky: Peter Jurčo: Z 50. konferencie CB v Prešove

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

KDE SA DVAJA ČI TRAJA STRETNÚ...

Jedného dňa ráno som sa zobudila v byte na Olivovej hore a z okna uvidela staré jeruzalemské hradby so Skalným dómom ako na dlani. Nie, nebol to žiadny prorocký sen, bola to skutočnosť. Chystala som sa do Izraela už dlho, ale poznáte to. Stále je veľa iných, oveľa dôležitejších vecí. Až tento rok sa chystal do Izraela brat s rodinou, skúsení cestovatelia, tak ma pribrali do partie. Pripravili itinerár, objednali všetko potrebné, ja som si mala iba užívať.

Veru, až taká pohodová dovolenka to nebola, lebo sme sa stále niekde sťahovali a pešo ušli desiatky kilometrov. Videli sme toho veľa, bolo by o čom rozprávať. Mám pocit, že som cestovala pol roka a nie iba desať dní. A tak si dovoľm spomenúť iba pár drobných zážitkov, ktoré ma najviac chytili za srdce. Izrael je nesmierne rozmanitá krajina. Mestá aj oázy, púšte aj svieže zelené parky, slaná aj sladká voda, hory a doliny. Ale najpestrejší a najzaujímavejší sú ľudia. Aspoň pre mňa bolo toto spektrum národov, náboženstiev a rás nesmierne zaujímavé sledovať. Práve tu, v týchto jedinečných podmienkach, kde kedysi kráčať Ježiš. Na cestovaní ma vôbec najviac fascinujú ľudia. Lebo až vtedy, keď nahliadnem do ich príbehov, mám pocit, že som krajinu skutočne navštívila.

Tak, napríklad, v byte na Olivovej hore, kde nás prichýlila česká misionárka. V piatok, na začiatok sabatu, pozvala čerstvo zosobášený pár, aby s nami večerali. On, mesiánsky Žid ruského pôvodu, do Izraela prišiel v 15 rokoch. Momentálne pracuje v kresťanskej kaviarni v Tel Avive. Svoju manželku spoznal cez internet. Kresťanka z Arménie, ktorej rodičia sú pastori, pricestovala do Izraela len pred pár dňami. Všetci spoločne sme pripravovali večeru, stolovali, modlili sa, spievali a potom zasa umývali riady. Veľa sme sa rozprávali. Anglicky, rusky, slovensky a česky. Rozumeli sme si.

Alebo o deň neskôr. Michael, starší Žid z Veľkej Británie. Stretli sme ho na dvore pri synagóge. Prechádzali sme počas sabatu cez židovskú časť Jeruzalema a pozorovali ľudí, ako sedia vonku pri synagógach a ješivách a študujú. Potom sme nejakým nedopatrením zablúdili na dvor synagógy, a tam sme ho stretli. Nevyháňal nás, naopak, láskavo nám ponúkol chladivú pitnú vodu. Bolo horúco, takmer pravé poludnie, voda bola to najlepšie, čo sme mohli dostať. „Idem práve k Múru nárekov, ak chcete, môžete ísť so mnou,“ povedal, keď sme sa osviežili. Cestou nám rozprával, že žije v Londýne, ale päťkrát za rok chodíeva do Jeruzalema. Posledné roky ho veľmi začalo tešiť spievať žalmy. Otvoril knihu s hebrejskými textami, čo mal pod pazuchou a začal tam, priamo na ulici, spievať. „Tak, napríklad, žalm číslo“ Pri speve veselo pokyvoval hlavou a my sme tleskali do rytmu. Vždy sme si patričný žalm našli v Biblii a prečítali si, aby sme vedeli, o čom spieva. Rozumeli sme si.

Alebo potom v Eilate. Bola nedeľa a chceli sme prežiť čas uprostred Božieho ľudu. Lenže, kde nájsť spoločnosť v cudzom meste. Brat presnoril skoro ráno mesto a prišiel s informáciou, že vraj našiel spriaznené duše. Večer o šiestej máme prísť. Majú bohoslužby v arabčine, ale zabezpečia preklad do angličtiny. Boli to bratia katolíci. Prišli sme neskoro, a tak sme nič nerozumeli. Ale po bohoslužbách sme sa porozprávali. Kňaz bol z Kolumbie, staral sa o skupinu asi 15 ľudí. Arabskí kresťania v Izraeli. Schádzali sa v malej sále hotela „Modlite sa za nás. Nie je to jednoduché.“ Rozumeli sme si.

Cestovanie je úžasné. V okamihu, keď sa vydávaš do sveta, získavaš úplne iný pohľad na svoj vlastný mikrosvet. Na tejto ceste som sa znova uistila, že Boh je s nami všade tam, kde sa dvaja či traja zídu. Môže to byť v Jeruzaleme, či v poslednej zapadlej dedinke na Slovensku. A všade tam, kde ho ľudia úprimne hľadajú, tam padajú bariéry a prichádza Jeho pokoj a jednota. Všade tam sme si bratia. ■

EVA BECHNÁ
(Cirkev bratská, Žilina)

PIESEŇ PÚTNIKOV - RADOŠŤ

JOSÉ CALVO AGUILAR

(Pochádza zo Španielska, je vedúcim mládeže v CB Žilina.)

Na našom milovanom Slovensku (a podobné skúsenosti mám aj v Česku) ľudia nezvyknú byť veľmi „radostní“. Či už v reštaurácii, v kine alebo v obchode, už ani veľmi neočakávame, že by sa na nás ľudia mali usmievať, alebo pôsobiť „príjemne“. Odkedy som sa presťahoval na Slovensko to bolo pre mňa často veľkým šokom, keďže som bol zvyknutý na neustále usmiatech Španielov (možno ten úsmev súvisí aj s tým, že sa v Španielsku dáva 2x až 3x vyššie sprepitné ako u nás!). Radosť tam na juhu bola akýmsi životným štýlom.

Áké miesto má radosť v živote kresťana? Keď niekedy navštevujem rôzne zbory, nie vždy sa stretnem s iným dojmom, ako tým, ktorý mám v obchode. Je to niečo zlé, alebo je to naopak niečo pozitívne?

Povinnosť alebo dôsledok?

Keď Hospodín zmenil údel Siona, boli sme ako vo sne. Vtedy sme mali plné ústa smiechu a jazyk plesania (Ž 126, 1-2). Prvé, čo si potrebujeme uvedomiť je to, že radosť nie je povinnosťou kresťana, ale dôsledkom Božích činov. Smiech a plesanie Izraelitov sú dôsledkom Hospodinových skutkov voči nim. Radosť nie je niečo, čo my dokážeme tvoriť podľa našich potrieb, je to ovocie Svätého Ducha v nás (Gal 5, 22). Nie je to niečo, čo z nás vychádza, ale je dôsledkom Ježišových slov a zázrakov, cez ktoré prináša Božie kráľovstvo na zem (Jn 2, 1-11).

Čo je šťastie?

Znamená to teda, že máme byť neustále usmiate, mať vždy „plné ústa smiechu a jazyk plesania“? Myslím si, že nie. Tu sa miešajú dva podobné, ale zároveň rozličné koncepty: radosť a šťastie. O šťastí tu teraz písať nebudem, lebo na to chystám iný článok z tejto série, ale „radosť sa nerovná šťastiu“. Radosť je dôsledkom nasledovania Ježiša Krista, nasledovania viery a nádeje. Radosť nie je zakotvená v udalostiach. Tie môžu byť radostné i smutné. Radosť je založená na Bohu, ktorý sa nemení, ale ktorý mení všetko na dobro tých, ktorí ho milujú

(Heb 13, 8; Rim 8, 28). Preto sa nemusíme báť, že sme „zlí kresťania“, ak v danej chvíli, keď sa nám dejú ťažké veci, nie sme šťastní, neplesáme a nesmejeme sa. Znovu zopakujem, radosť je dôsledkom a nie povinnosťou.

Minulý, prítomný a budúci čas

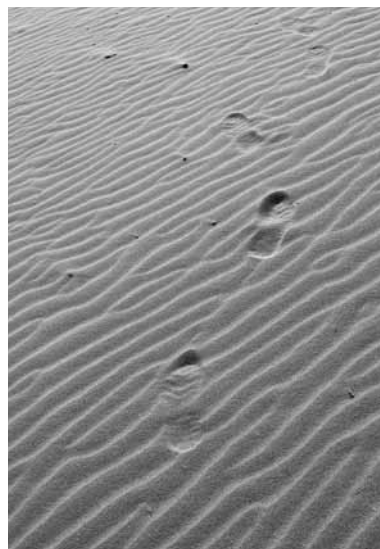
Prvé dva verše tejto pasáže sú napísané v minulom čase (*Hospodín zmenil... mali sme plné ústa smiechu... medzi pohanmi sa hovorilo...*). Posledné dva verše sú v budúcnom čase (*budú žať s plesaním... s plesaním sa vráti a donesie snopy*). V strede máme kľúčovú vetu, ktorá je v hebrejč-

ne napísaná v prítomnom čase (*Hospodín urobil veľké veci, radujeme sa*). V tomto verši ide o radosť, ktorá je niečo iné ako šťastie. Radosť v prítomnosti predefinuje našu minulosť a siaha až do našej budúcnosti. Radosť dnes má moc zmeniť našu minulosť a pretrvať aj do našej budúcnosti.

Aj uprostred utrpenia

Keď Hospodín zmenil údel Siona... (Ž 126, 1). Z kontextu vieme, že údel, o ktorom tento žalm hovorí, je návrat z exilu v Babylone. Boli to veľmi ťažké časy pod tlakom cudzej veľmoci a bez skutočnej slobody. Izraeliti si v tomto období zažili svoj kus utrpenia a bolesti. Určite veľakrát plakali nad svojim osudom v tejto cudzej krajine, nad zničením Jeruzalema či nad svojou budúcnosťou. Preto sú tieto záverečné verše ako úsvit nádeje: *Tí, čo rozsievajú so slzami, budú žať s plesaním*. (Ž 126, 5). Radosť prichádza, keď Boh siahne na naše utrpenie a ukáže nám svoju záchranu. Ona neignoruje bolesť, netvári sa, že všetko je v poriadku. Radosť, ktorá rastie v trápení a bolesti, keď vidí Boha a jeho lásku voči nám v praxi. K tejto nádeji a radosti sme povolaní. A s touto radosťou dokážeme prežiť aj v ťažkých časoch. ■

ŽENY V CIRKVI

TOMÁŠ KOMRSKA (Cirkev bratská, Bratislava-Cukrová)

Dovoľte, aby som sa pripojil k diskusi, ktorá rezonuje v našej cirkvi – teda k pôsobeniu a úlohe žien v cirkvi. Teológovia s Bibliou v ruke vychádzajú s argumentmi za aj proti. Za pôsobenie žien v cirkvi, ale aj proti ich uplatneniu sa vo vedení cirkvi, či výkladu Božieho slova.

Sú témy, ktoré, podobne ako ovocie zo stromu v rajskej záhrade nie je dobré jesť. Je to priam zakázané. Ako, napríklad, nerozvážne úvahy o tom, kto je, alebo nie je spasený. To je v prísnej kompetencii Boha, nie človeka.

Postavenie ženy v cirkvi – je toto skutočne skutočná téma? Je takto postavená téma témou, ktorú treba riešiť?

Domnievam sa, že v tomto kontexte je hľadaním odpovede v nastolenom duchu rovnako nebezpečné, ako škrtat zápalkou v stodole plnej slamy, alebo pojedat ovocie zo zakázaného stromu v rajskej záhrade.

Predstavme si, že by sa konferencia zhodla na tom, že žena nemôže stáť vo vedení zboru či cirkvi a že nemôže kázať. Prejde nejaký čas a bude sa zrejme hľadať ďalší dôvod, čo ešte nemôže, že nemôže ešte ani v besiedke pracovať, možno ani v lavici na bohoslužbách s mužmi spolu sedieť a tak ďalej.

Naopak, v prípade, že konferencia odsúhlasí možnosť pre ženy stáť vo vedení zboru či cirkvi, je dosť pravdepodobné, že o nejaký čas budeme riešiť, že bude podmienkou, aby v každom staršovstve bola aspoň jedna žena a o ďalších pár rokov, aby bol v staršovstve rovnaký počet žien ako mužov, lebo veď nemôžeme dopustiť diskrimináciu. Domnievam sa, že robiť akékoľvek uzávery v tomto smere je scestné a – dovoľm si povedať – aj nebiblické.

Mierkou pre život, ako aj pre život v cirkvi je Kristova milosť, láska a obdarovania, dary Ducha Svätého. Na sviatok udelenia Izraelcom Boží zákon, po vzkriesení Pána Ježiša zostupuje na zem prisľúbený Tešiteľ – Duch Svätý. Neprišiel, podobne ako Kristus, Boží zákon zrušiť, ale doplniť a obohatiť. A okrem toho prišiel, aby udeľoval ľuďom rôzne dary milosti. Tie sú predsa rozhodujúce pre život. Problém nastáva, ak sa tlačím do postavenia, na ktoré nemám obdarovanie, predpoklady. To platí nielen pre mužov, ale aj pre ženy. Rovnocene.

V tichosti môžem objavovať svoje obdarovania, pozorujúc iných povzbudzovať ich k rozvoju im

udelených darov. A to, či to je žena, alebo muž prestáva byť smerodajné. To, že Duch vanie (ako chce) a udeľuje dary milosti (ako chce), je predsa mimo naše kompetencie. My už môžeme len tieto dary rozpoznávať, uplatňovať a rozvíjať, alebo dusiť, zneužívať, či prekrúcať. A to sa týka rovnako mužov ako žien.

Veľmi nebezpečným spôsobom je používať Božie slovo na obhajobu svojich názorov. Idúc životom naberalíme skúsenosti a na základe týchto skúseností si vytvárame názor. Nuž, ak berieme Bibliu do rúk s cieľom biblickými textami obhájiť svoj názor, sme vedľa.

Božie slovo treba otvárať nezaujato a vždy ako by prvýkrát, aby Duch svätý nás mohol vždy znovu a nanovo oslovovať. Čítajúc Bibliu s vedomím – ale veď toto poznám – sám seba blokujem pred životodarným vplyvom Božieho slova.

Cestou je – čítať Bibliu v celom kontexte a vždy ako keby po prvýkrát, tak hľadať odpovede a takto ako jednotlivec, či spoločenstvo rásť.

Mám veľkú bázeň pred výkrikmi: „Svätý Duch mi zjavil, Svätý Duch ma vedie“ – mám k takýmto ľuďom nedôveru.

Čítanie Božieho slova v utíšení v komôrke, v utíšení pred svetom, v utíšení pred sebou samým, prináša nasýtenie. Nasýtenie, o ktorom hovorí Pán Ježiš Kristus.

Tlačeníím sa do pozícií, funkcií či postavení, bez toho, aby som bol na to obdarovaný, a to len preto, že som muž, či v inej situácii žena, je škodlivé pre dotyčného aj okolie.

Prosím, neriešme postavenie žien v cirkvi s cieľom konkrétnych záverov. Zbytočne sa zamotáme do problémov a vytvoríme zbytočné konfliktné situácie, ktoré nás odvedú od skutočných otázok dňa.

Rozvíjajme svoje dary, ale aj rozpoznávajme, v čom obdarovaný nie som. Rozpoznávajme dary u iných a povzbudzujme ich. A vtedy prestáva byť zaujímavá otázka, či muž, či žena, či aké je postavenie ženy v cirkvi.

Tak tomu rozumiem. ■

Problém nastáva,
ak sa tlačím do postavenia,
na ktoré nemám obdarovanie.
To platí nielen pre mužov,
ale aj pre ženy.

DIETRICH SCHINDLER

je momentálne konzultantom zakladania nových zborov pre Freie Evangelische Gemeinde (FEG) v Nemecku

Dietrich, panuje v FEG jednota aj medzi zborní, ktoré majú egalitárne a komplementárne pohľady? Funguje FEG vo všeobecnosti dobre napriek tomu, že každý vie, že existujú miestne zbory s veľmi odlišnými pohľadmi na otázku služby žien v cirkvi?

Nepokoj v denominácii panoval počas štvorročného obdobia dohadovania sa a hľadania ZA a PROTI v danej otázke. Takmer o desaťročie neskôr sa dá povedať, že táto otázka nie je rozdeľujúcou a prach usadol. Tie miestne zbory, ktoré sú komplementárne, zostali bez žien ako kazateľiek. Tie zbory, ktoré sú egalitárne, v niektorých prípadoch povolali ženy za kazateľky.

Ovplyvnila celá táto situácia váš plán zakladania zborov, teda založiť 100 zborov počas 10 rokov?

Vôbec nie. Mali sme len jeden raz ženu ako zakladateľku zboru. Aj to sa skončilo tak, že táto konkrétna sestra zistila, že nemá na túto úlohu dary, a tak prestala so zakladaním zboru.

Malo vaše rozhodnutie o ženách ako kazateľkách v FEG tiež vplyv na otázky sexuality, rodu, homosexuality alebo na širšie spektrum ďalších teologických otázok? Alebo inými slovami, je toto rozhodnutie otázkou hermeneutiky alebo nie?

My ako denominácia sme zaujali jasné a biblické stanovisko k otázke „genderu“ a homosexuality,

V NEMECKU OTÁZKA ÚLOHY ŽIEN CIRKEV NEROZDELILA

S prevažnou väčšinou odhlasovali delegáti zborov a pastori Slobodných evanjelických zborov (FEG) na svojom výročnom zasadnutí v septembri 2010 návrh vedenia Zväzu. Podľa tohto návrhu sa prenecháva jednotlivým zborom rozhodnutie, či uvedú do funkcie pastorky náležite kvalifikovanú ženu.

Položil som Dietrichovi Schindlerovi niekoľko otázok v súvislosti s tým, čo sa odohralo v medziobdobí necelých 9 rokov, počas ktorých naša partnerská nemecká cirkev žije s vyššie uvedeným rozhodnutím. Zaujímalo ma predovšetkým to, či môžu žiť a slúžiť pod jednou strechou zbory komplementárne a egalitárne.

ktoré je oddelené od otázky služby žien v cirkvi. Myslím si, že hermeneutické kľúče, ktoré dovolíte, majú často vplyv na konzervatívny alebo liberálny pohľad na homosexualitu.

Mohol by si to trochu rozvinúť?

Nakoniec, nástroje, ktoré použijeme na interpretáciu biblického textu, určujú význam daného textu. Vo všeobecnosti existujú dva hlavné prístupy k štúdiu Písma:

1. Skrze autora – teda snaha určiť, čo autor myslel tým, čo napísal v jeho kontexte času a priestoru.
2. Vzdialenie sa autorovi – zdôrazňovanie iných prístupov porozumenia (kritika formy, štrukturalizmus, dekonštrukcia, dôraz na čitateľa textu atď.). Vždy by som používal historicko-kritické metódy interpretácie. Čo autor myslel tým, čo písal? Treba sledovať gramatiku, históriu, kontext, kultúru, príbeh, aby sme určili, čo asi myslel. Odporúčam týmto knihu Hermeneutická špirála (The Hermeneutical Spiral) od Granta Osborna, ktorý učí hermeneutiku a Nový zákon na mojej alma mater, teda na Trinity Evangelical Divinity School.

Naša denominácia, Cirkev bratská, je kongregačno-presbyteriálna. Takže miestne zbory sú viac-menej nezávislé, ale tiež je prítomná presbyteriálna časť a rola Rady, ktorá nie je len administratívna. Ako funguje FEG? Je FEG „čisto“ kongregačná? Aká je úloha Rady FEG?

My v Nemecku fungujeme veľmi podobne. Nemáme nijakú eklesiologickú hierarchiu. Miestny zbor je autonómny. Ale Rada našej denominácie slúži ako „ujasňovač“ (clearing house, v angl.) pre miestne zbory: adresujúce teologické a kultúrne záležitosti s biblickou vernosťou.

Existuje v súčasnosti kooperácia medzi egalitárnymi a komplementárnymi miestnymi zborní? Akým spôsobom nemecké zbory spolupracujú? Na akých projektoch?

Neexistuje nijaká formálna spolupráca či už medzi egalitárnymi alebo komplementárnymi zborní. Samozrejme, konajú sa rôzne konferencie, ktoré organizujú také aj onaké zbory.

Myslíš si, že ty alebo niekto zo súčasnej Rady FEG by bol ochotný pomôcť našej Rade so zdieľaním informácií a skúseností FEG ohľadom témy úlohy žien v cirkvi?

Ja teraz už nie som v Rade FEG. Moja špecializácia je praktická teológia (evanjelizácia a zakladanie zborov), ale je viacero ľudí v súčasnej Rade, ktorí by boli skvelým zdrojom pre vás. Napríklad Reinhard Spincke, superintendent našich zborov na severe Nemecka, by bol výbornou možnosťou. Ďakujem za rozhovor. ■

(Rozhovor viedol a spracoval Milan Mitana.)

Pozn. red.: Materiály z rokovaní a uznesení FEG prinesieme v októbrovom čísle Dialógu.

MÔJ PRÍBEH VIERY

JANA LUČENIČOVÁ (Cirkev bratská, Svätý Jur)

Narodila som sa v katolíckej rodine. Keď som mala päť rokov, presťahovali sme sa z Bratislavy do Stupavy, odkiaľ pochádza môj otec. Bolo to na prelome 70-tych a 80-tych rokov, čo bolo obdobie hlbokkej totality, no pre našu rodinu to bolo z hľadiska viery prelomové obdobie. Rodičia, tradiční katolíci, ktorí si vykonávali povinné návštevy kostola, sviatosti atď., začali žiť úplne inú, živú vieru. Boli to vtedy mladí manželia do 30 rokov so štyrmi malými deťmi – ja som druhá v poradí. Mali sme dobré vzťahy s vtedajším kaplánom aj farárom, ja som začala chodiť do detského zboru a na detské stretnutia.

Živo si spomínam aj na rehoľné sestry alžbetínky, ktoré žili a zároveň pracovali v miestnom domove dôchodcov, pretože zo svojho kláštora boli ešte v 50-tych rokoch vyhnané. Nazývali sme ich „sestričky“, no pre mňa a mojich súrodencov boli vlastne takými našimi starými mamami. Okrem kostola sme s nimi trávili veľa času a náš vzťah bol takmer rodinný. Treba spomenúť, že stretávania s kňazmi alebo rehoľníkmi mimo kostola boli v období socializmu a totality nežiaduce, dokonca, zakázané. No a práve v tomto období mladý kaplán v Stupave umožnil, aby tajne vzniklo tzv. neokatechumenátne spoločenstvo, ktoré bolo jedno z prvých na Slovensku (a jedno z mnohých vo svete) a moji rodičia ho začali spolu s nami navštevovať. (Kaplána po krátkom čase preložili do

malej dedinky pri Banskej Štiavnici, aby obmedzili jeho vplyv, no nepodarilo sa im to. Mnohí ľudia, vrátane nás, s ním ostali v užšom kontakte, dnes je biskupom na Ukrajine.) Tieto stretávania fungovali ako podzemná cirkev večer v kostole a po domoch, často aj u nás. Neokatechumenátne spoločenstvá sú reakciou na 2. vatikánsky koncil a akousi alternatívou masových omší v katolíckych kostoloch, kde nie je priestor na osobnú modlitbu a užšie vzťahy. Dodnes fungujú a moji rodičia jedno z nich doteraz aktívne navštevujú (už nie v Stupave, ale v Bratislave).

Rodina a škola

Už ako dieťa som mala v oblasti viery hlboké zázemie a veľa vzácných vzťahov. V tomto prostre-

dí som bola šťastná a naplnená. Samozrejme, žila som aj normálny život v škole a s kamarátmi, no bola som zároveň outsider, pretože všetci vedeli, že som veriaca, takže v tomto smere som bola v absolútnej menšine. Navyše som pochádzala z viacpočetnej rodiny – medzičasom pribudli ďalší dva súrodenci – čo bolo takisto terčom posmechu. Podobné pocity ohľadom svojej viery majú určite aj mnohí dnešní tínedžeri, predpokladám, že aj moje deti. Je to normálne, pretože je ťažké neísť s davom a zároveň sa pri tom cítiť komfortne. Hoci si stojíte za svojím, nie je príjemné žiť s pocitom, že ste iní, že väčšina si myslí, že ste čudáci, dokonca aj vaši dobrí kamaráti. Aj ja som to tak vnímala a určite to tak cítili, či cítia mnohí ďalší.

Začala som chodiť na strednú školu, dovšila som 15 rokov a presne mesiac nato prišiel 17. november a s ním tzv. Nežná revolúcia. To, že konečne nastala sloboda vierovyznania, stretávaní atď., pre mňa znamenalo veľa. Konečne sme mnohé veci nemuseli robiť tajne, kostoly sa odrazu naplnili mladými ľuďmi, a ten pocit outsiderstva sa eliminoval. Už nás bolo oveľa viac, mohli sme sa stretávať a modliť v slobode, a to nielen v rámci Slovenska, ale aj sveta. Mohlo sa cestovať smerom na západ, a tak som sa v priebehu niekoľkých ďalších rokov mohla zúčastniť na kresťanských akciách vo viacerých európskych krajinách: v Rakúsku, vo Švajčiarsku, v Taliansku či Francúzsku. V tomto období som sa spoznala, či spriatelila s mnohými mladými ľuďmi, ktorí v oblasti viery obohatili môj život.

Samostatnosť

Mala som naozaj dobrý základ na to, aby som v období, keď sa osamostatním, dokázala žiť svoju vieru ďalej. Myslela som si, vlastne – bola som hlboko presvedčená, že viera je niečo, čo mi bolo raz dané a už o to neprídem, niečo, čo som nielenže dostala od rodičov a bola v tom vychovávaná, ale som to naozaj prijala za svoje. Bola som presvedčená, že viera tvorí moju identitu, je mojou integrálnou súčasťou. Navyše som si na ďalšiu cestu životom našla partnera, ktorý bol veriaci a s ktorým som sa delila o rovnaké duchovné princípy. No napriek tomu sme sa postupne ocitli v duchovnej kríze. Svoj stav by som prirovnala k obrazu, ktorý použil C. S. Lewis. Na vyjadrenie dôležitosti cirkvi používa obraz domu s mnohými izbami. Tie predstavujú jednotlivé cirkvi. Hovorí, že nám nestačí len deklarovat', že sme veriaci, musíme aj niekde patriť, byť súčasťou nejakej izby. Mnohí kresťania tvrdia, že nepotrebujú byť začlenení do nejakej konkrétnej cirkvi a stačí im samotná viera v Boha. Takíto ľudia akoby žili vo vstupnej hale domu a nechcú otvoriť dvere a vojsť do niektorej z izieb.

Aj ja som sa ocitla akoby v takejto hale – niežeby som tam dobrovoľne vyšla z izby katolicizmu, pre-

tože mi nebol dosť dobrý, alebo som si hovorila niečo podobné ako spomínaní kresťania bez potreby cirkvi, jednoducho som tam bola a nechápala som prečo. Pripadalo mi to nanajvýš nespravodlivé, nemala som pocit, že by som sa nejako previnila. Napriek tomu som bola v tej nepríjemnej hale a nevedela som sa odtiaľ pohnúť. V tých horších chvíľach som dokonca odišla z domu (mám na mysli alegorický lewisovský dom), no stále som ho mala pred sebou a nevedela som sa len tak otočiť a odísť. Moja pýcha, že som dobrý katolík, sa rozpadla. Spomínala som, že ako dieťa či tínedžerka som sa vo svojom prostredí cítila pre svoju vieru ako outsider. Paradoxne rovnako som sa stala outsiderom aj vtedy, keď som duchovne prestala patriť do katolíckej cirkvi. Takýmto ľuďom sa zvyknú dávať prívlastky ako vlažní, nepraktizujúci, ľahostajní a podobne. Ak to mnohí veriaci nezažili, neboli na tom podobne ako ja, ubezpečujem ich, že to tak nemusí byť. Určite som v duchovnej oblasti necítila žiadnu ľahostajnosť alebo nezáujem. Život na tej druhej strane bol trýznivý a nepríjemný a myslím si, že oveľa, oveľa viac plný hľadania a otázok ako predtým. Bol to život duchovnej osamelosti v predsieni. A väčšinou vám členovia cirkvi nevedia pomôcť, lebo tomu nerozumejú. Vlastne som tomu sama nerozumela.

Stretnutia a návraty

Medzi tých, ktorí nám rozumeli a s ktorými sme mohli otvorene rozprávať, patrili, napríklad, Braňo Škripek či Daniel Pastirčák, ktorí nás ubezpečili, že každý máme svoju špecifickú cestu viery a hľadania Boha a dostalo sa nám veľmi potrebné povzbudenie. Vďaka patrí aj jurskému spoločenstvu Cirkvi bratskej, ktoré nás ešte vo svojich začiatkoch prijalo, špeciálne Mitánovcom. No a takisto sme boli prijatí aj pred štyrmi rokmi, keď sme doň opäť začali chodiť a môj duchovný život sa začal znovu meniť a spolu s tým aj moje miesto v lewisovskom alegorickom dome.

Premýšľala som nad nejakým zlomovým bodom, ktorý na mojej ceste viery nastal. Určite bolo v mojom živote viacero silných duchovných momentov, no tie teraz nechcem spomínať. Spozorovala som toto: všetkým mojim dôležitým životným rozhodnutiam predchádzal postupný a prirodzený vývin a záverečný krok bol v podstate spontánnym vyústením predchádzajúcich udalostí, či už to bolo rozhodnutie začať pravidelne chodiť na bohoslužby, alebo rozhodnutie vstúpiť do zboru CB vo Svätom Jure.

Kedysi som si myslela, že viera môže byť len čier-no-biela. Dnes vidím, že každý máme naozaj špecifickú cestu a som vďačná za pestrofarebnosť v mojom duchovnom živote a aj za život vo vstupnej hale – bol to nepríjemný pobyt, ale určite dôležitý. A opäť sa mi potvrdilo, že niektoré dobré veci vidíme naozaj až s odstupom času. ■

RODIČOVSTVO SI UŽÍVAM NAPLNO

Občas sa stáva, že sa nad nami nečakane zatiahnu mraky ako nad oblohou pred letnou búrkou a chvíľu trvá, kým opäť vyjde slnko. **LUKÁŠ MARIŇÁK** bol profesionálnym vojakom a vo voľnom čase hrával na trúbke. Keď sa oženil, s manželkou Jankou rod. Verčimákovou, tešili sa na príchod svojho vytúženého bábätka. No stačil jeden moment a už nič nebolo tak, ako predtým.

Rozprávala sa s ním EMÍLIA MIHOČOVÁ.

Foto: archív L. MARIŇÁKA

Život je dar – jedinečná a neopakovateľná udalosť, ktorá končí vstupom do absolútneho tajomstva. To, akým spôsobom ho prežijeme, zásadne ovplyvňuje už naše detstvo. Lukáš, v akej rodine si vyrastal?

Narodil som sa mojim rodičom ako štvrtý v poradí, takže som najmladší zo štyroch súrodencov. Na mamku mám síce nejaké spomienky, ale veľa ich nie je a sú dosť hmlisté, keďže zomrela, keď som mal deväť rokov. Musím však podotknúť, že aj to málo, čo si pamätám, sa viaže najmä na jej osobnú vieru a aktívny život v cirkevnom zbore. Pamätám si, ako sme chodili v nedeľu a vo sviatočné dni do kostola všetci spolu. Na priebeh jej choroby si

príliš nespomínam, ale dodnes si pamätám ten deň, keď prišiel domov ocko a povedal nám, že s mamkou je to zlé, že umiera a lekári jej už nevedia pomôcť. Naposledy som ju videl v nemocnici, pár hodín predtým, ako si ju nebeský Otec povolal k sebe. Nepamätám si, čo som jej povedal, ale viem, že ma držala za ruku, a to je asi tá najkrajšia posledná spomienka na ňu.

Tvoje detstvo teda poznačila táto bolestná strata, dospel si bez mamy. Máš na rané obdobie života napriek tomu aj pekné spomienky?

Prežil som normálne, štandardné dedinské detstvo. Mal som kopec kamarátov, spoznával som svet okolo seba, lebo ocko

nás brával často na výlety. Veľa času som trávil u mojej babky v Medziankach, najmä cez letné prázdniny. Tam som prežil asi najkrajšie chvíle svojho detstva a dodnes na ten čas s radosťou spomínam. Pásol som kravičky, pomáhal babke s hospodárstvom, kosil trávu, sušil seno a vyvádzal nezbednosti s mojimi kamarátmi. Myslím si, že práve tam sa u mňa rozvinula láska k prírode, k lesom a lesnej zveri, k turistike, a tak všeobecne ku kráse Božieho stvorenia. Tiež som sa začal venovať hudbe, už neviem na čí popud. Na základnej umeleckej škole v Prešove som sa učil hrať na trúbku, čo sa stalo neskôr mojou obrovskou vášňou a venujem sa tomu dodnes.

Nie je to tak dávno, čo zomrel aj tvoj otec. Za čo si si ho vážil a čomu si sa od neho naučil?

Áno, otec nás opustil ešte v ten rok, ako som sa oženil. S Jankou sme mali svadbu 23. mája a ocko zomrel po krátkom boji so zákernou chorobou 29. novembra. Bol to v prvom rade veľmi láskavý a ochotný človek. Po matinej smrti trávil veľmi veľa času v práci. Niet sa čo čudovať, musel živiť štyri hladné krky. Niekedy som ho nevidel celý týždeň. Odchádzal, keď sme ešte spali a prichádzal, keď sme už spali. Doma sme boli s našu babkou, ockovou svokrou, ktorá mu zo začiatku pomáhala v domácnosti. Len čo sa skončil pracovný týždeň, v piatok podvečer sa zatvoril do svojej dielne, kde si chystal materiál a náradie. A v sobotu skoro ráno, často ešte za tmy odchádzal na fušky. Jednak to bola forma, ako si čosi privyrobiť, ale neskôr som pochopil, že to bola najmä jeho vášeň a túžba pomôcť.

Tvoj otec chodieval na Misijné dni, spomínam si, ako sme sa raz stretli na jednom seminári. Bol veriacim človekom?

Áno, no svoju osobnú vieru prežíval v tichosti. Veľakrát sme sa o tom rozprávali a ja som v mnohom chápal jeho konanie. Ľudia z jeho okolia si mysleli, že prestal chodiť do kostola po tom, ako mu zomrela manželka, ale to nie je pravda. Hlavnou príčinou boli zranenia, ktoré utržil ešte ako funkcionár v cirkevnom zbore, ale to sú také chúlостivé interné záležitosti. Asi o nich viem už iba ja a ľudia, ktorých sa to týka. Pravdou však je, že vždy všetko robil s najlepším úmyslom a láskavým srdcom. Bol pre mňa vždy vzorom. Samozrejme, mal aj svoje chyby, aj on zlyhával, tak ako zlyhávame všetci. Aj on bol len hriešnik závislý na Božej milosti. Ale jedno som sa od neho cez túto ľudskú nedokonalosť a prirodzenú hriešnosť naučil. Každý hreší a padá. Rozdiel je však v tom, čo spraví potom. Ospra-

vedlní si svoje konanie sám, alebo sa nechá ospravedlniť svojím Spasiteľom tak, že vyzná svoju vinu? A ja som vďačný, že mi bol príkladom práve v tom druhom.

Pred dvoma rokmi si sa sám stal otcom, ale na výchovu svojho syna si zostal sám...

Po roku manželstva ma jedného dňa doma čakalo prekvapenie. Janka mi podala tehotenský test, ktorý tvrdil, že čakáme bábo. Bol to nesmierne radostný okamih. Celé tehotenstvo prebiehalo v podstate štandardne. Ale v poslednom trimestri nastali komplikácie a po jednej takej kontrole musela byť Janka hospitalizovaná na gynekologickom oddelení prešovskej nemocnice. Zhoršovali sa jej výsledky a lekári nás pripravovali na to, že malý Samko bude musieť ísť von predčasne. Práve vtedy som trávil dosť času v práci, lebo mesiac predtým ma prevelili na nové miesto – tešil som sa z toho, lebo po tom mieste som túžil dva roky, no zároveň som prežíval strašné stavy úzkosti a strachu z toho, čo bude. Či bude Samko v poriadku, či to bude Samko v poriadku, či to Janka zvládne, a tak podobne. No vždy po práci som tieto strachy s Božou pomocou nechal pred dverami nemocnice a snažil som sa byť manželke oporou. Modlili sme sa, nech sa deje Božia vôľa, nech nás mocne drží vo svojom náručí, nech lekári robia to, čo musia a robia to najlepšie, ako vedia. Pán Boh naše modlitby vypočul a 20. apríla o 12:50 mi volala Janka, že som sa stal oteckom a že mam krásneho synčeka. Všetko nasvedčovalo tomu, že ju prepustia domov a budeme čakať, až Samko priberie, dobehne v inkubátore to, čo nestihol v brušku, a potom si ho konečne donesieme domov.

Kedy nastal ten zlomový okamih, ktorý vám zmenil celý život?

O deväť dní prišla prvá rana. Bola to sobota. Prišiel som k Samkovi v inkubátore, ale Janka neprišla.

Fajn, myslel som si, že sa asi necíti dobre, alebo tu bola skôr, pôjdem ju potom pozrieť na izbu. Keď som sa však odobral od Samka, na chodbe som stretol vyplášený personál nemocnice, ktorý odvážal moju Janku preč. Nikto nevedel, čo sa deje, lekárika sa ma vypytovala na všetko možné a v jej očiach som videl, že je úplne bezradná. Neskôr v noci Janka skolabovala úplne. Museli ju oživovať a preložili ju späť na OAIM. A potom to prišlo. Jedna správa horšia ako druhá. Janka prekonala rozsiahlu mozgovú ischemickú príhodu. Boli zasiahnuté životne dôležité centrá. Je v kóme a pravdepodobne už nenadobudne vedomie. Najoptimistickejší odhad lekárov bola bdelá kóma. Postupne sa jej stav len zhoršoval, pribudol rozsiahly opuch mozgu a stále vysoký krvný tlak. Srdiečko jej doťklo o pár dní neskôr...

Tie pohnuté chvíle máme všetci, ktorí sme to prežívali spolu s vami, stále v živej pamäti. Po Janke zostalo veľa prázdnych miest, ale najviac určite chýba svojej rodine. Ako sa ti od toho momentu zmenil život?

Život sa mi obrátil naruby. Zrazu boli podstatné veci absolútne nepodstatné a jediné, na čom záleží, bol Samuel. V práci mi kolegovia aj veliteľ vyšli maximálne v ústrety. Okamžite mi pomohli zariadiť nástup na materskú dovolenku, čo v civile síce nie je žiaden problém, ale v armáde je to riadna papierová bitka. Zrazu som nemusel ráno vstávať do práce a Samuel bol ešte v nemocnici. Tak som každý deň sedel doma, premýšľal, modlil sa, čítal Žalmy, hádal sa s Bohom, žiadal som odpovede a nedostal nič. Bolo tam len ticho.

Pripravoval si sa na deň, keď Samka prepustia z nemocnice? Pre ženu je zväčša prirodzené postarať sa o novorodeniatko, ale čo muž? Praktické veci som neriešil, lebo

to sme mali s Jankou nachystané už v priebehu tehotenstva. Skôr išlo o to, ako sa pripraviť psychicky. Ale to sa asi ani nedá. Nedá sa pripraviť na ten režim, ktorý nastane, až prídete s novorodeniatkom domov a všetko je zrazu len na vás ako rodičoch. Našťastie som na to všetko nebol úplne sám. Prvý rok a pol sme so Samkom bývali u môjho brata, lebo im sa narodila dcérka pár mesiacov pred Samkom, takže švagriná bola tiež na materskej. Vo všetkom mi pomáhali, poradili, keďže oni to všetko absolvovali už trikrát. Tak som si pomaly zvykal na nový život.

Poznačilo ťa otcovstvo nielen navonok, ale aj vnútorne? Si dnes iným človekom?

Samozrejme. Nevie, či je to tým, že sme so Samkom trochu špecifický prípad, ale áno. Otcovstvo ma poznačilo. Navonok predovšetkým tým, že som prvý polrok priberal spolu so synčekom. Podpísal sa pod to najmä stres, nedostatok kvalitného spánku a ustavičné kvanie po odborných vyšetreniach, lebo predčasne narodené detičky sú trochu prísnejšie sledované, aby sa neprehliadla žiadna maličkosť. Ale nadbytočné kilá sú už preč, takže sa teraz cítim po fyzickej stránke úplne v poriadku. Najpodstatnejšia zmena však prebehla v mojom vnútri. Ak to všetko malo nejaký význam, tak to bola práve tá vnútorná premena. Myslím si, že je to niečo, čo musí podstupovať každý kresťan. Zažiť občas ten pocit, keď si zahnaný do kúta, keď nevieš ako ďalej, keď sa ti zrúti celý tvoj hodnotový rebríček, keď zrazu pozeráš do zrkadla a vidíš tam svoj skutočný nelichotivý obraz. Skrátka, keď ťa Boh zastaví a položí ti základnú otázku: Veríš, že som Boh a že som tvoj Spasiteľ a Záchranca? Veríš, že to všetko má zmysel a deje sa to z nejakého dôvodu a vyššieho princípu? Ja dnes môžem povedať, že mám tieto otázky zodpovedané. Boh ma postupne, po malých krôči-

koch priviedol späť k podstate bytia.

Čomu si cez prežité utrpenie porozumel novým spôsobom?

Pochopil som, čo je v mojom živote podstatné a čo sú len svetské malichernosti. Pochopil som, že sme tu na svete len na pár dní a sme plne závislí na Ňom. Na Bohu, ktorý nám určil čas nášho bytia. Vo svetle tohto poznania dnes vnímam svoje poslanie na svete úplne ináč.

Tak ako som už povedal, život sa mi obrátil naruby v priebehu niekoľkých hodín. A to je pre mňa osobne silné memento. Pri-pomenutie toho, že nič nemáme vo svojich rukách. Boh povoláva, aj odvoláva. Boh dáva, aj berie. Boh požehnáva, ale aj tresce. Ale vždy z jediného dôvodu: aby nás pritiahol bližšie k sebe, aby zhromaždil svoje roztratené ovečky. Je to občas bolestivý proces, ale inej cesty niet. Jediná cesta k večnosti vedie cez bolestnú smrť na Golgote a radostné ne-defné vzkriesenie do nového života.

Na „materskej dovolenke“ si už dva roky – je dovolenka ten najšťastnejší výraz?

Je to vec pohľadu a prístupu k životu. Prvé tri mesiace dovolenkou určite neboli. Bolo to namáhavé po fyzickej aj psychickej stránke. Praktické problémy sa však nedajú porovnať s psychickou záťažou. Veď ste sa celé tehotenstvo pripravovali na to, že budete tieto veci riešiť spoločne s manželkou a teraz ste na to sám. To bolo asi najťažšie. Ale len čo sme začali s prikrmami

aj po fyzickej a psychickej stránke cítil lepšie.

Samko vyrástol, dnes už má dva roky. Aký je to chlapec? Keď sa pozerám na vaše spoločné fotky, vidím jednu šťastnú dvojicu.

Je veľmi bystrý. Všetko ho zaujíma. Momentálne sú to autá, traktory a kamióny. Je to také spokojné dieťa. Teší sa, keď môže behať u babky po dvore, teší sa, keď ho beriem vždy na nové miesta, keď s ním behám po lesoch alebo sa len tak prechádzame po dedine. Je to presne také dieťa, aké som potreboval. Rodičovstvo si užívam naplno, vnímam to ako zodpovedné poslanie a zverenú hrivnu od Boha.

Si profesionálnym vojakom – využil si niečo z toho aj v domácnosti, ktorá sa občas tiež podobá na bojisko?

Nevnímam našu domácnosť ako bojisko. Občas to síce v kuchyni alebo v izbe vyzerá ako po frontálnom útoku, ale ako som už vravel, môj hodnotový rebríček sa značne pozmenil. A uprataná domácnosť má momentálne dosť nízku prioritu. Samozrejme, mám rád poriadok. V skrini, na pracovnom stole, v kuchyni, v dielni, či na dvore, ale na druhej strane vždy vravím, že kde sa pracuje, nemôže byť poriadok. Myslím, že sa nám so Samkom darí udržiavať v tom rovnováhu.

Nepocituješ sociálu izoláciu, ktorú mamičky na materskej dovolenke prekonávajú spoločným kočičovaním alebo „kávičkovaním“?

Veľa času trávim s priateľmi a rodinou. Som vďačný za to, že máme okolo seba ľudí, u ktorých máme vždy otvorené dvere. A za týchto ľudí som nesmierne vďačný. Boli a sú nám oporou a požehnaním od Pána Boha. Samozrejme, nesmiem zabudnúť ani na môjmu srdcu blízku kapelu KVD. Ďakujeme aj za všetky finančné dary od dobrých ľudí. Ďakujeme aj za krásne bene-

fičné koncerty, ktoré zorganizovali naši priatelia a kapela KVD. V tejto súvislosti si spomínam na časť textu jednej mládežníckej piesne, že „On sa postará o nás každý deň, svojou milosťou plní celú zem. Náš Boh je vždy blízko k nám“.

Predtým, ako sa Samko narodil, si hrával na trúbku – už sa k tejto svojej záľube postupne vraciaš?

Vrátil som sa k nej už skôr, keď bol Samko postupne ochotný ostať s babkou aj dlhší čas. Som členom tanečného orchestra T.O.P Big band Prešov a veľmi mi chýbalo hranie v tomto kolektíve. Samozrejme, znamenalo to aj návrat k mojej kapele KVD – Kapela východného dištriktu.

Zažívate už aj obdobie prvého vzdoru? Vsadíš na prísne hranice, poriadok a pravidlá vo výchove, alebo dáš prednosť slobodnejšiemu prístupu?

Áno, obdobie vzdoru je už tu. Samko je osobnosť a vie jasne vyjadriť svoj nesúhlas. Pravidlá sú jasne dané, a tak sa stáva, že je niekedy aj plač, ale myslím si, že dieťa má mať stanovené hranice, učiť sa poriadku a systému. Samozrejme, nie vždy to funguje. Ale – určite nie som len prísny otec. Samko potrebuje cítiť aj láskavé srdce. Treba v tom nájsť zdravý stred. Čas, keď prebieha výchova a čas, keď na pravidlách nezáleží.

Veriť znamená tiež objavovať odkaz, ktorý chcel Stvoriteľ naším životom poslať svetu. Čo by si ako otec svojho syna rád naučil?

Neviem, či naučil. Chcem byť v prvom rade príkladom hodným nasledovania. Tak ako ním bol môj otec. Aby zo Samka vyrástol čestný človek s pevným charakterom, ktorý sa nebojí vyjadriť svoj postoj alebo nesúhlas. Človek, ktorý má jasný hodnotový rebríček založený na viere v Boha a pre ktorého

je Ježiš Kristus Spasiteľom a Záchrancom. Nech už sa vydá vo svojom živote akýmkoľvek smerom a odbornosťou, aby to robil poriadne a najlepšie, ako vie.

Skutočne je to v živote tak, že to podstatné v nás, naše srdce sa neotvára v čase istoty, ale paradoxne vtedy, keď zažívame núdzu, úzkosť a zranenia. Nehneval si sa občas na Boha za to, čo sa stalo? A ako je to dnes, s odstupom času?

Samozrejme, že som sa hneval. Samozrejme, že som sa s Ním hádal. Je to úplne normálne. My ľudia máme predsa svoje plány a túžby. A nikto si nepraje stratiť svoju milovanú manželku alebo manžela. Sú dve možnosti, ktoré môže človek v tejto situácii urobiť. Môže byť ticho, postupne zatrpknúť a zanevrieť na Boha, a tak sa odčudziť spoločnosti veriacich. Alebo sa začne v hneve a zlosti pýtať: Prečo? Tento proces hádok a výčitiek považujem za znak prebiehajúceho vnútorného procesu, keď Boh pomaly začína zjavovať svoju vôľu a pretvárať váš charakter na svoj obraz. Začne vám otvárať oči pre veci, ktoré sú z Jeho pohľadu vo vašom živote podstatné. Zároveň tak svojou láskou lieči vaše zranené srdce a prináša doň pokoj a zmierenie. Postupne chápete, že s tým, čo sa stalo, už nič nespavíte, ale môžete niečo spraviť s tým, čo ešte len príde. A to je každý nový deň, ktorý vám Boh zo svojej milosti na tomto svete dáva. S Jankou som strávil necelé dva roky v krásnom manželstve, v ktorom nás Boh obrusoval a učil sa navzájom milovať a ctíť jeden druhého. To ovplyvnilo môj život viac, ako čokoľvek predtým. Som vďačný za ten čas, keď sme boli spolu. No teraz musím ísť ďalej sám, a aj to má isto nejaký zmysel. Ešte ho celkom nechápem, ale aj v tomto období zažívam radosť a mám pokoj v duši. ■

(Evanjelický východ 5/2019, krátené)

Zbor CB Prešov bol v dňoch 10. – 11. mája 2019 skvelým hosťiteľom v poradí už 50-tej konferencie Cirkvi bratskej. Aj toto sme sa dozvedeli my, šesťdesiatštyria vyslaní delegáti našich zborov, v úvodnom historickom okienku. Previedol nás ním predseda CB Štefan Evin v rámci privítania. Prvej konferencie sa kedysi zúčastnili 3 zborov, teraz to bolo 17 zborov + 1 kórejský.

Ilustračné foto z konferencie PETER JURČO

JUBILEJNÁ

Konferencia nie je rozjímaním nad mĺňnikmi minulosti, a tak sme „vhupli“ priamo do diania, kvôli ktorému sme prišli. Tajomník RCB Ján Henžel nás vo svojej správe rýchlo uviedol do nelichotivej personálnej reality – obsadenosti našich zborov „profesionálnymi“ služobníkmi. Máme tri zbory bez kazateľa, okrem toho o tri roky dosiahnu dôchodkový vek ďalší štyria kazatelia. Ak sa majú naplniť ciele Vízie 4x10, budeme potrebovať 30-tich kazateľov plus 7-mich ako náhradu za doterajších, ktorí dosiahnu dôchodkový vek. Nuž... ako sa s týmto vyrovať? Čo robiť? J. Henžel odporúča modlitby. Ďalej pozitívne vzťahy medzi zborními a kazateľmi, lebo to robí kazateľskú službu príťažlivou (alebo odpudivou). Potom povzbudzovanie nádejných kazateľov do služby. Plus rôzne modely finančného zabezpečenia služobníkov. Žatva je veľká, robotníkov málo, preto prosme Pána žatvy...

Zo správ

Tajomník vyjadril poďakovanie doterajším členom Rady CB, ktorí po dlhoročnom pôsobení už ďalej nebudú pokračovať v tejto službe (Miroslav Moravský, Peter Prištiak a Martin Jurčo). Na konferencii bola totiž ustanovená nová Rada (zvolená ešte minulý rok). Za odstupujúcich členov zhodnotil fungovanie Rady Peter Prištiak. Vyjadril poďakovanie za súčasné trendy, ktorými sa Rada uberá a povzbudenie nastupujúcej Rade.

Hospodárením cirkvi v roku 2018 nás previedol riaditeľ kancelárie Juraj Klementovič. Jasne a stručne. Kedysi bývalo hospodárenie zdĺhavým i neľahkým bodom konferencie. Niekedy aj objektívne, ak sme v oblasti financií prechádzali väčšími zme-

nami. A aj keď sú financie dôležité, konferencia má mať iné priority, čo sa tentokrát podarilo – ako sa dočítate neskôr.

Noví kazatelia

V rámci prvého dňa dopoludnia sme sa ešte stihli venovať vari najpotešujúcejšej časti konferencie – návrhmi na ordináciu. Tentokrát to boli dvaja vikári, pre ktorých mala táto konferencia znamenať uvedenie do stavu kazateľského. Prvým je Milan Mitana, vedúci samostatnej kazateľskej stanice vo Svätom Jure. Mali sme možnosť vypočuť si jeho osobné svedectvo. Je mu blízky šport, preto aj študoval na fakulte telesnej výchovy a športu. Tam sa i obrátil. Neskôr pôsobil v organizácii Atléti v akcii.

Jedným z dobrých mílnikov k vydaniu sa na dráhu kazateľa bolo pre neho povzbudenie z Plant-u od vtedajšieho predsedu Tomáša Grulich (Plant – pracovná skupina Cirkvi bratskej, ktorá sa zaoberá zakladaním zborov).

Ďalším kandidátom bol Marek Tomašovič, ktorý pôsobí ako vikár v Trnave. Pochádza z kresťanského prostredia, v ktorom bol pre neho Boh prirodzený, nie však osobný. V poslednom ročníku na ZŠ mal v rámci vyučovania angličtiny možnosť stretnúť sa so zahraničným misionárom. Prvýkrát ho oslovil kresťan, ktorý bol iný. Skrze tábory spoznal ďalších ľudí a prispelo to k jeho obráteniu. Kazateľstvo ho lákalo prakticky od začiatku, ako uveril. Keď sa táto túžba ukázala byť trvalá, rozhodol sa študovať evanjelikálnu teológiu v Banskej Bystrici.

Konferencia s vďačnosťou zaujala kladné stanovisko k ordinácii oboch kandidátov.

Popoludní sa k delegátom krátko prihovril predseda českej CB David Novák. Priblížil situáciu v českej vetve CB, po stránke duchovnej i personálnej. Komunikoval tiež otázky nad zmyslom spoločných československých konferencií CB. Aspoň tak to vnímajú najmä mladší českí kazatelia, ktorí v tom nevidia príliš zmysel. V rámci českej Rady zvažujú, čo s tým.

Nový zbor a diskusia

Jedným z ďalších potešujúcich bodov programu bol návrh na zriadenie zboru vo Sv. Jure. Spoločenstvo tam existuje už od r. 2006, samostatná kazateľská stanica od r. 2013. Bohoslužieb sa zúčastňuje približne 50 osôb, z toho polovica sú deti. Milan Mitana, ktorý tam pôsobí ako vikár (od tejto konferencie už ako kazateľ), považuje krok k zriadeniu zboru za nový impulz niekam sa posunúť. Konferencia aj tento návrh odsúhlasila.

Zvyšok prvého dňa konferencie sa niesol v znamení rôznych návrhov na zmeny cirkevného poriadku. Boli medzi nimi, napríklad, návrhy uľahčujúce vznik nových zborov. Konkrétne zníženie počtu starších, vyžadovaných na zriadenie zboru, alebo i zníženie počtu kandidátov, z ktorých sa starší volia. Zaznievali i pochybnosti o tom, či je toto dobrá cesta – či sa tým neznižuje kvalita zborov. Najmä menšie zbory však takúto zmenu privítali.

Z diskusie o návrhoch bolo cítiť klasické (vari i zdravé) „pnutie“ medzi presbyteriálnym a kongregacionalistickým poňatím spravovania cirkvi. Teda medzi názorom, či niektoré kompetencie zveríme užšiemu okruhu ľudí – Rade CB, alebo o nich bude rozhodovať konferencia. Toto delenie máme istým spôsobom nastavené i teraz – napokon, medzi konferenciami spravuje našu cirkev Rada. Ale len v istých mantineloch, ktorých šírka sa upravuje práve na konferenciách.

Pomaly sa blížil večer prvého dňa. Na jeho záver diskusie utíchli. Nasledovalo slávnostné zhromaž-

denie spolu s bratmi a sestrami z prešovského zboru. Slávnostné, pretože sme mohli byť svedkami ordinácie dvoch bratov, sľubu novej Rady a účastníkmi Večere Pánovej...

Na druhý deň diskusia nabrala na obrátkach aj hĺbke. Odštartovala ju správa predsedu Štefana Evina. Zaoberal sa v nej duchovným a teologickým smerovaním zborov. Toto by malo byť vecou staršovstiev. Ako sú však zbory na tom? Majú to staršovstvá sformulované? Alebo má každý starší svoj pohľad? Vieme o nich vôbec? Časom sa objavuje viac predstáv. Niektoré aj protichodné. Niekde vznikajú snahy spájať protichodné. Vyzerá to možno pekne, chvíľu to funguje, dlhodobo však nie. Rozdeľovanie, fragmentovanie má pôvod v osobných teologických preferenciách a kultúrno-filozofickom podhubí našej doby. Všetci berieme do rúk Bibliu, ale spôsob, ktorým chceme uchopiť jej posolstvo, je odlišný. V dôsledku toho sa polarizujú postoje a očakávania. Jedni sú za to, nech to ide takto ďalej, iní tvrdia, že to takto ďalej ísť nemôže.

V súvislosti s tým vzrastajú očakávania na Radu – či to niekto sleduje, kontroluje. Pre ďalších je už len samotná diskusia znepokojujúca. Dobrou ilustráciou je to, že začíname mať problém s automatickým prevodom členstva. Jeden zbor navrhol, aby staršovstvo mohlo posudzovať člena cirkvi – záujemcu o prevod členstva z iného zboru – ešte predtým, ako ho prijme (alebo i neprijme). Teda odlišnosť zborov – teologická, praktická – je už taká veľká, že niektoré staršovstvá začínajú mať výhrady voči automatickému prevodu členstva.

Život v cirkvi sa viac individualizuje a fragmentuje. Toho, čo máme spoločné, je stále menej... Zatiaľ je to ešte spoločné meno, nejaké peniaze, dokumenty...

Nasledovala veľmi zaujímavá diskusia.

Vyberáme z diskusie

– *Potrebujeme vedieť, kým ako Cirkev bratská sme. Aby aj jednotlivé „frakcie“ vedeli spolu nažívať.*

– *Rýchlym tempom strácame prebudenecký charakter. Sme ovplyvňovaní duchom doby. Každý má svoju pravdu.*

– *Vnímame sa veľmi negativisticky. Z českej vetvy cirkvi nepočúvame také veci, ako zo správy predsedu.*

– *Rozmanitosť je dar. Áno, treba zadefinovať, kto sme, aby sme vedeli, v čom sa môžeme pohybovať. Čo CB ešte je a čo nie je. Aby sme tú rozmanitosť mohli naozaj uchopiť ako dar. Potrebujeme sa aj s odlišnými názormi. Je to ako manželstvo – môžeme sa približovať alebo vzdalovať; je to na tom, ako obaja pracujeme. Tak aj v cirkvi.*

– *Rôznorodosť je fakt, spôsobuje to však, že nie sme schopní akcie. Zbor sa 4 roky rozhoduje, či bude robiť to alebo ono... Napr. Plant by chcel slúžiť zborom, ale zbory nevedia, čo chcú. Denomi-*

nácia sa ťažko dohodne, nie sme schopní spoločnej akcie.

– V ústave cirkvi máme definované, čo sme. Hovoríme o nej v zboroch, pri nových ľuďoch, aby vedeli, kam vstupujú. A nie, aby si prinášali zo života svoje predstavy, ktoré sa budú odlišovať.

– Nie sme za to, aby sa naše dokumenty ohýbali, aby sme v nich presadili svoje videnie.

– Úspešnosť na misijnom poli nemá byť hlavné meradlo. Aj keď máme spoločné vierovyznanie, je možné, že mu rozumieme inak.

– V podstatnom svornosť, v nepodstatnom voľnosť, vo všetkom láska (Augustín). Táto konferencia je prejavom toho, že sa máme radi. Mali by sme mať zadefinované to podstatné. To je Vyznanie viery a Duchovné zásady CB. Veľakrát počujeme, „ako je dobre, že tieto dokumenty máme, tešíme sa – ale nechcete od nás, aby to bolo záväzné.“ Teraz teda vidíme, že potrebujeme niečo, čo bude záväzné. Medzi svornosťou a voľnosťou musia byť veci, ktoré sú dôležité. Nie sú podmienkou, aby niekto mohol byť vonku či vnútri CB, ale sú dôležité. Nevyriešime to konferenciou – o tomto sú dejiny cirkevného učenia.

– Je maličký krok od rozdielnosti k rozdelenosti. Treba si to strážiť. Nie však potlačiť rozdielnosť.

– Nadšenie z CB. Vzhľadom na našu malosť máme obrovský vplyv na spoločnosť, v ktorej žijeme. Ale naozaj je potrebné hovoriť o rozdieloch a prísť na niečo – lebo sa vyskytujú myšlienky, ktoré sú v akademickú teologickú literatúru už za hranicou evanjelia. Potrebujeme si povedať, že toto je ten smer, ktorým ideme alebo nejdeme.

– Bolo by dobré, keby sme sa lepšie spoznávali. Napríklad, starší zboru z východu by strávili ví-

kend so staršími niekde na západe. Aj v školstve majú výmenné pobyty v EÚ transformačný efekt.

– Na záver pohľad z českej strany, ako to majú tam. Čo ich spája? Vierouka – majú ju dobre sformulovanú. Stačí im to, aby sa o to opreli. To, že niekde sú mierne excesy, je realita, tak to bolo vždy. Napríklad v niektorých zboroch CB prežívajú krst Duchom Svätým, ale nerobí to z nich charizmatický zbor. A nepovažujú to za nebezpečenstvo, že by to rozdeľovalo; nevyvíja sa tlak na ostatných. Rozmanitosť je prítomná, ale základom je znovuzrodenie. Taká je naša DNA – preto sme sa nestali luteránmi ani kalvínmi, lebo sme dokázali udržať to napätie, ktoré tam je – lebo dôležitá je láska. Prikláňajú sa teda k tomu napätiu, žiť v ňom. Majú vymedzené, čo nie sú – aj tým sa určuje hranica. Nechcú byť charizmatici, ani fundamentalisti.

Aj z týchto niekoľkých diskusných príspevkov je zrejme, že konferencia sa zaoberala naozaj dôležitými témami, ktoré v prítomných delegátoch (teda i v zboroch) rezonujú. Diskusia samotná však len ukázala hĺbku a šírku tém – ale nevyriešila ich. To, ako pôjdeme ďalej a k akým odpovediam dospějeme, bude na všetkých nás. Od Rady cirkvi, cez staršovstvá, kazateľov, až po jednotlivých veriacich v našich zboroch.

Nechceme zabudnúť ani na poďakovanie bratom a sestrám z Prešovského zboru, ktorí zobrali na svoje plecia hosťiteľstvo celocirkevnej konferencie. O všetko sa výborne postarali, nič nám nechýbalo. Dakujeme – cítili sme sa medzi vami skutočne ako doma! ■

štr-

SPRÁVA PREDSEDU RADY CB ŠTEFANA EVINA

Dokumenty z archívu hovoria, že prvá konferencia CB na Slovensku sa konala 14. a 15. júna 1969 v Leviciach. Zúčastnilo sa jej 32 delegátov, vrátane 8 členov Slovenského odboru CB, nazývaného aj Slovenský prípravný výbor. Ten bol vytvorený celoštátnou Radou CB v novembri 1968 a pripravoval prvú konferenciu a voľby Predsedníctva CB na Slovensku. Predsedníctvo CB bolo predchodcom dnešnej Rady CB. Cirkev bratská na Slovensku mala vtedy tri zbory a približne 842 členov: Prešov (388), Bratislava (161) a Levice (293). Túto udalosť pripomína kópia historického zápisu, ktorá je priložená ku konferenčnému materiálu ako malý konferenčný bonus.

Vplyv spoločensko-politických procesov „pražskej jari“ a federalizačný proces na konci 60-tych rokov mal svoju odozvu aj v našich zboroch. CB na Slovensku (alebo jej časť?) sa snažila emancipovať a súčasne prejavovala aj formulovala svoju identitu. Je zrejme, že táto historicky i teologicky podmienená rozmanitosť mala veľký vplyv na život CB a pomerne silno určovala napätia aj nádeje, výhry aj prehry, požehnanie aj trápenie, ktoré CB sprievádzali v ďalších rokoch. Myslím si, že aj na dnešnej konferencii by sme mohli užitočne diskutovať o témach, ktoré hýbali našimi otcami pred päťdesiatimi rokmi. Pozoruhodné je, napríklad, uznesenie zdôrazňujúce systematickú starostlivosť o mládež v cirkvi, čo prinieslo veľmi dobré ovocie.

Identita a charakter CB

Táto téma sa stala aktuálnou po roku 1989 a opäť viac pod vplyvom spoločensko-politických zmien. (V roku 1993 a potom v 2016 nasledovalo prispôbenie cirkvi novej situácii po rozdelení Československa – „symetrický model“: jedna cirkev v dvoch krajinách, dve zemské Rady, dve zemské Konferencie, dva Poriadky, Spoločná konferencia, spoločná Ústava, spoločné Duchovné zásady.) No už v roku 1988 kulminovala v CB na Slovensku vážna vnútorná kríza najmä v spojitosti s vedením cirkvi. Odvtedy už 30 rokov žijeme v slobodných demokratických pomeroch. Do nášho slovníka aj praxe vstúpilo nové slovo vízia, ktoré sa niekde aj dobre udomácnilo. Život kresťanov a cirkvi v rámci svojich zborov, veľmi limitovaný počas rokov normalizácie (1969–1989), sa mohol slobodne rozvíjať a jednotlivci aj zbory dostali priestor aj pre aktivity v spoločnosti. Tie aktivity, ktoré prežili dodnes a majú potenciál pre rast, prinášajú otázku o miere angažovanosti zboru v týchto činnostiach či projektoch.

Aktuálnym príkladom sú cirkevné školy. Vznikajú a zatiaľ sa udržali tam, kde sú vhodní ľudia (zjednodušene povedané) a podmienky. Nedá sa to kopírovať ani jednoduchým multiplikačným úsilím zhora, ani túžbou nadšencov zdola. Je zrejme, že

naša krajina potrebuje dobré školy. Je tu dopyt po dobrých školách. Ale otázka zostáva: Má sa v tom angažovať zbor ako právny subjekt, alebo máme podporovať kresťanov zo zboru, aby sa v tom angažovali ako občania? To, ako na to individuálne, zborovo alebo denomináčne odpovedáme, má dopad na mieru akceptácie a podpory. A neraz je to zdrojom polarizácie. Ako spojiť dva odlišné prístupy? Treba ich spojiť? A dajú sa spojiť? A je tu aj moment vzťahovej asymetrie. Ak sa niečomu darí – hoci sa na tom priamo nepodieľame, ale je to s nami spojené, tak sa tým radi pochválime. Ak však dôjde k zlyhaniu, radšej by sme popierali akúkoľvek spojitost s nami. Pričom cirkevná škola je len jedna dobrá ilustrácia z viacerých. Stále to má čo do činenia s tým, ako zbor/cirkev rozumie svojmu poslaniu – misii – a ako to reálne aplikuje. V tomto sú kľúčové staršovstvá zborov. Oni stanovujú skutočné priority zboru a spôsoby ich dosahovania.

Spoločnými prioritami

našej cirkvi je rozširovanie cirkvi do nových oblastí a duchovná obnova zborov. Ak pod rozširovaním cirkvi do nových oblastí rozumieme aj zakladanie zborov, potom je namieste otázka, aké zbory chceme zakladať? Aké má byť základné teologické presvedčenie novovznikajúceho zboru vrátane jeho učenia o hriechu, o spásu, o Kristovi, o cirkvi, o jej poslaní a konečnej nádeji... Kto bude za to zodpovedný a komu sa bude zodpovedať? A má sa niekto niekomu zodpovedať? Navlas rovnaké otázky, no v zložitejšom kontexte, si potrebujeme klásť aj pri duchovnej revitalizácii zborov. Do akej teologickej a praktickej podoby zboru sa majú tieto zbory prebrodiť, preputovať na ceste obnovy?

Niekoľko rôznych zložiek teológie som uviedol preto, lebo vidím, ako sa občas oddeľuje učenie o spásu od náuky o cirkvi, či učenie o cirkvi od náuky o Kristovi a podobne. Lenže v Božom diele s Cirkvou je všetko konzistentne prepojené a tesne spolu súvisí. Kristológia má svoje jasné prejavy a dôsledky v učení a živote cirkvi a rovnako aj v učení o spásu. Ide o organické súčasti systematickej

teológie, z ktorej nie je možné jednotlivé časti vynechávať. Nevie, kde má toto oddelovanie príčinu. Možno v osobných teologických preferenciách, alebo v tom, že odmietame kompaktniejšiu náuku kvôli tomu, že sa nám zdá limitovaná a zväzujúca. V obave zo stuhnutosti a chladnej dogmatickosti sa zbavujeme reformačných presvedčení, ba vidím, že niekde je tendencia modifikovať aj učenie apoštolov Pána Ježiša Krista.

Náš problém

je však ešte širší a možno aj hlbší. Žiaľ, tiež v súlade s filozofickým podhubím doby sa už aj pri nás zreteľne prejavuje to, že deklaratívne sa vieme hlásiť k jednému presvedčeniu, avšak pri jeho reálnej aplikácii ideme aj nezlučiteľnými cestami. Tento (hermeneuticko-aplikačný) fenomén sa neprejavuje iba pri uplatňovaní Duchovných zásad Cirkvi bratskej, ale už aj v prístupe k Svätému Písmu: Či ho chápeme a prijímame ako Božie slovo, ktoré nás záväzne vedie, alebo či je to len slovo o Bohu, ktoré nás motivuje.

V dôsledku toho sa polarizujú postoje a polarizujú sa aj očakávania. Jedni chcú, aby veci išli takýmto vývojom ďalej, iní volajú po nejakej autorite, ktorá by veci definovala, rozhodovala aj vyžadovala. Pre niekoho je súčasný stav už príliš široký a s prikrčenými plecami sa vo svojom zbore usiluje o zúženie v rámci možností. Pre iných je súčasný stav nenáležite obmedzujúci, a preto si ho voľne rozširujú. Dobrým príkladom sú problémy s automatickým prevodom členstva zo zboru do zboru. Horúce chvíle nastanú, keď príde pokus z jednej či druhej strany o kodifikáciu rozšírenia, alebo zúženia v niektorej oblasti. Faktom však je, že reálne prevláda tendencia posúvania hraníc teologických presvedčení a praxe ďalej, než boli doteraz. Zbory, staršovstvá a kazatelia reagujú tak, že život zborov sa viac individualizuje a fragmentuje. Toho, čo je spoločné, ostáva prakticky čoraz menej. Meno síce máme spoločné, rovnaké, ale... A ešte spoločné peniaze... Aj niektoré dokumenty...

V tejto situácii sa ozývajú, obávam sa, že celkom vážne, ľudia, ktorí hovoria, že keď sa toto či ono dostane do Zásad (Poriadku, Ústavy, zboru), tak odídu z cirkvi. Niekedy zaznieva aj podtón akéhosi vydierania alebo manipulácie. Lenže rovnako reagujú aj tí, ktorí sa obávajú opačného prístupu. Každý postoj má svojich advokátov aj fanúšikov. Do reálnej teologickej diskusie vstupuje čoraz menej kazateľov a o členoch staršovstiev to platí ešte viac. Málokto chce získavať nelichotivú nálepku liberála, fundamentalistu, konzervatívca, progresivistu, buriča, deliča. Príčinou je aj slabšia teologická gramotnosť, hoci dostupných zdrojov je toľko, ako nikdy doteraz. Alebo je problém práve v tom, že v širokej škále rôznych teologických smerov a interpretácií nechceme riskovať jednu cestu. Opúšťame biblické teologické myslenie, zamieňame bibliovosť s bib-

lickosťou a stávame sa filozofujúcimi pragmatikmi alebo čakáme na výsledok zápasu, aby sme sa pridali k víťaznej strane. A nie sme ďaleko od toho, že vlastne si každý ide svojou vlastnou cestou. Lenže toto asi nie je cielavedomý život zapojený do Božej misie.

Kresťania si vo svojej histórii museli vždy definovať alebo renovovať svoje teologické východiská a presvedčenia práve v časoch, ktoré boli myšlienkovy/ideovo turbulentné. To im umožňovalo nájsť zjednocujúcu bázu pre ich vieru aj konanie. Prekvapil ma odpor niektorých kazateľov a starších, keď som pred rokom otvoril tému Ako sa viacej priblížiť biblickému modelu vedenia zboru staršovstvom. V praktickom živote zboru je máločo dôležitejšie ako pastieri a učiteľia zboru. Pritom sa ešte nič nešlo meniť – boli to zásadné podnety pre diskusiu a hľadanie riešenia nášho reálneho problému. Je zrejme, že heterogénnosť – duchovná a aj funkčná – nášho zväzku zborov narastá. Revitalizáciu zborov deklarujeme ako prioritu, no keď máme pred sebou deväť znakov zdravého zboru, odmietavo s nimi polemizujeme a hľadáme iné, originálnejšie prístupy. Je mi vyčítané, že chcem(e) cirkev teologicky zúžovať. Bol by som rád, keby sa aspoň zastavilo jej postupujúce a neriadené teologické rozširovanie. Lenže, ak sa nezastaví, kde skončíme?

Príčiny obáv z rozdelenia

na jednej strane a z teologickej vyprázdnenosti a nekonzistentnosti na druhej strane majú svoju historickú dynamiku – homogénnosť resp. heterogénnosť komunity/cirkvi sa v čase mení. Pri vzniku nejakej komunity (napr. zárodok denominácie) je jadro ľudí, ktorí formulujú jej presvedčenia, víziu, zámyery, ciele, prostriedky a zároveň ich stelesňujú a autenticky aplikujú. Ak sa chce jednotlivec alebo skupina k tomuto jadrú pridať, očakáva sa od nich dobrovoľná akceptácia toho, čím tá komunita je. Komu to nevyhovuje, ten sa nepridá a takmer nič tým neriskuje. Môže sa pripojiť inde, alebo nikde, alebo začne sám budovať niečo nové. Nie je povinný sa pridať a nemá ani automatické právo sa pridať. Ak sa pripojí – a vie k čomu a prečo sa pripojil – zvyčajne je dlho lojálny. Tento proces môže vydržať pomerne dlho, bez veľkých výkyvov do tretej generácie. V tretej generácii a ďalej už nie sú prítomní otcovia zakladatelia, už nestelesňujú ani autoritu pôvodných ideí a hodnôt ani ich aplikáciu. Aktívne misijné pôsobenie však do cirkvi nevyhnutne prináša nielen nových ľudí, ale aj nové situácie, výzvy, otázky, problémy, idey a hodnoty, ktoré už nie sú len pred bránami komunity, ale akoby vyrastali z jej vnútra. Ich nositeľmi aj šíriteľmi sú „insideri“. A tu sa už nedá použiť to pôvodné vstupné kritérium dobrovoľného súhlasu. Najmä vtedy nie, ak pôvodné zásady/základy sú nepísané alebo redefinované. Namietajúci, nesúhlasiaci alebo inak súhlasiaci sú už vo vnútri a podľa toho, s akou agendou a ako in-

tenzívne vystupujú, podľa toho rastie turbulencia v kedysi viac-menej zjednotenej komunite. Pokiaľ sú nakoniec zmeny potvrdzované významným konsenzom, hladina sa upokojí a život všetkých lojálne zapojených môže ísť požehnané vpred. Lenže, ak zmeny nemajú jednoznačnú podporu, stretnú sa s odporom – tichým alebo verejným. Ak sú presadené väčšinou, vyvoláva to silný tlak na tých, ktorí zmenu nechceli. To je vážna príčina delenia cirkví alebo zborov; a keď nie delenia, tak odchodu tých, ktorí zmeny a posuny nemôžu pre svoje svedomie alebo presvedčenie akceptovať. Bez ohľadu na to, aký bol charakter zmien – či bol vskutku bohumilý alebo nie.

Domnievam sa, že sa nachádzame v takejto situácii. Určite to nie je celá realita, ale jej dôležitá časť. No napriek tomu čím prechádzame, Kristovo dielo je nezastaviteľné. Jeho Svätý Duch povoláva, vystrojuje, zmocňuje a posielá svätých do diela evanjelia. Naše zbory sú tým miestom, kde sa toto deje. Niekde sú k tomu výborné celkové podmienky a celý zbor tým žije, niekde je to zložitejšie a bratia a sestry sú viacej odkázaní na vlastné osobné zdroje bez významnej podpory komunity. V každom prípade – treba si pripomínať a duchovne sa budovať v našej identite Kristom vykúpených a Duchom premieňaných hriešnikov. Ako osobne napredovať: Hľadajme si jedného alebo dvoch ďalších kresťanov, s ktorými sa budeme sýtiť z Božieho slova; aplikujme to, čo nás učí Písmo; hľadajme a využívajme každú príležitosť pre službu a zdieľanie evanjelia ľuďom, ktorí sú okolo nás; povzbudzujme sa vo viere, k láske a dobrým činom; vrúcne a vytrvalo sa modlime za kazateľa a starších v našom zbere, aby boli Kristovými podpastiermi; vyhľadávajme, povzbudzujme a ustanovujme takých starších a kazateľov, ktorí sú oddaní Božej misii. Kniha o duchovnom vedení zboru je veľmi užitočná aj pre všetkých členov zboru, aby poznali kvalifikáciu pre starších, aby vedeli, čo je úlohou starších, čo od nich môžu a majú očakávať. Modlime sa v súkromí aj verejne za to, o čo ide Ježišovi v cirkvi a vo svete. Aby nám dával to, čo potrebujeme, nie to, čo chceme. Aby nás Svätým Duchom premieňal do svojej podoby a uschopňoval plniť to, čím nás poveril.

Usilujme sa o zdravie zborov, ktoré nám Pán Cirkvi zveril do starostlivosti. Majme odvahu na reflexiu toho kým sme; čo, prečo a ako robíme: Rozvíjajme zdravé prvky zboru podľa príkladu apoštolov, ktorí nám v Ježišovom mene odovzdali nadčasové pravdy. Budujme všímavú vzájomnosť: Neraz odo mňa alebo od Rady očakávate, že zareagujeme na niečo, o čom vy viete oveľa skôr. Prosim vás, ak nejaký zbor, aktivita alebo človek vyvoláva u vás rozpaky, stretnite sa s nimi, pýtajte sa, vysvetľujte, argumentujte a nečakajte len na zásah „zhora“.

Na konci

týchto úvah však ostáva na stole otázka, ako sa v cirkvi postavíme k výzve, ktorá sa týka spolužitia odlišných, protichodných až navzájom sa vylučujúcich presvedčení a postojov. Akú mieru diverzity unesieme? Ako usporiadať funkčné vzťahy v denominácii tak, aby sme sa vzájomne neohrozovali? To je môj hlavný podnet na premýšľanie a do diskusie. Ak to považujeme za vedľajšiu tému, ktorá nevyžaduje zvláštnu pozornosť, môžeme uvažovať a diskutovať napríklad o tomto:

- Čo vieme, čo nevieme, čo máme a čo potrebujeme pri práci v rómskych komunitách.
- V čom je úžitok a v čom sú limity automatického prevodu členstva medzi zbormi.
- Ako nám posluží nový spevník, ktorý sa pripravuje?
- Nebolo by pomocou, keby sa pre výber a ustanovovanie starších zadefinovali len nutné základné podmienky a detaily by si riešil každý zbor sám?
- Ako v budúcnosti deliť obmedzený finančný príspevok štátu medzi rastúci počet zborov/pracovníkov?

Bratia a sestry, ďakujem za vaše modlitby, povzbudzovanie, trpezlivosť a lásku a zdieľam s vami apoštolské požehnanie:

S radosťou budete ďakovať Otcovi, ktorý vás urobil účastníkmi na podiele svätých vo svetle. On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie a odpustenie hriechov. (Kol 1, 12-14) ■

Možno ste si všimli v minulom čísle pod článkom Š. Evina *Poznámky k vzťahu a vplyvu sestier Royových na Cirkev bratskú* poznámku, že niektorí členovia redakčnej rady nesúhlasia s názormi autora. Pravdepodobne očakávate, že svoj nesúhlas aj odôvodnia. Rozhodli sme sa však pre trochu iné riešenie: Nevstupovať do polemiky s autorom uvedeného článku, ale prizvať do diskusie nezávislého odborníka, aby bez ohľadu na tvrdenia v článku, uviedol na správnu mieru miesto sestier Royových (predovšetkým Kristíny) v prebudeneckom hnutí na Slovensku a prípadnom vplyve na Cirkev bratskú. Oslovili sme **PAVLA TRÚSIKA**, kurátora Múzea sestier Royových v Starej Turej. (B. Piatko, šéfredaktor)

KTO BOLA A KÝM JE KRISTÍNA ROYOVÁ?

Kristína Royová, až na niekoľko ciest, prežila celý život v Starej Turej – v podjavorinskom kraji. Tento región zohral významnú úlohu počas revolučných bojov v rokoch 1848 – 1849, ktoré ešte viac prehĺbili národnú i konfesijnú hrdosť tunajších obyvateľov. Významným predstaviteľom oboch aspektov bol evanjelický farár, štúrovec a osvetový pracovník August Roy, ako aj príslušníci rodu Holubyovcov, z ktorého pochádzala jeho manželka a zároveň matka ich dcéry Kristíny. Tá sa s myšlienkami či prejavmi hnutia duchovného obrodzenia v Európe mohla prvýkrát stretnúť počas kaplánkeho pôsobenia Michala Roháčka na staroturianskej evanjelickej fare (v rokoch 1874–1879). Ďalšiu dôležitú úlohu pre jej duchovný rast zohral strýc Pavel Roy, ktorý sestrám Kristíne a Márii Royovým sprostredkoval český kresťanský časopis *Betánie*. Nasledoval písomný styk s redaktorom Josefom Kostomlatským a jeho snúbenicou, neskôr (1888) cesta do Písku a Prahy. Tu nadviazali ďalšie významné kontakty s budúci spolupracovníkmi Aloisom Adlofom a Dr. Friedrichom Wilhelmom Baedekerom, misionárom v Rusku, ktorý im pri rozlúčke povedal: „*Chodte v pokoji a nezabudnite, že každá šlapaj, kam vkročíte, je vaša.*“ Michal Slavka, najväčší znalec života a diela s. Royových, poznamenal, že touto návštevou sa „*končí obdobie príprav onoho prebudeneckého hnutia na Slovensku*“ (Naše korene).

Po návrate domov sa zintenzívnila ich práca na sociálnom, duchovnom i kultúrnom poli. Viac pracovali s deťmi, založili niekoľko sociálnych ústavov. Takisto sa podieľali na založení *Modrého kríža* (ďalej len „MK“). Práve MK je najviditeľnejšou formou existencie slovenského prebudeneckého hnutia, ktoré sa rozvinulo najmä na základe evanjelizačnej práce jej hlavnej predstaviteľky. Kto teda založil MK? Okolo Kristíny Royovej sa v Starej Turej vytvorilo duchovné bratstvo a v rámci neho aj bratstvo abstinentné. Z neho bol vyslaný Ján Chorvát na

misijnú cestu do Švajčiarska, kde už bola rozvinutá práca tamojšieho MK, a po návrate sa jeho pričinením staroturianske bratstvo pretvorilo na Modrý kríž. Jeho prvým predsedom sa stal Michal Krúpa. Ján Chorvát už pri zakladaní pôsobil ako tajomník Modrého kríža v Budapešti, aby odtiaľ podporil šírenie spolku MK v rámci národov žijúcich v Uhorsku. Vďaka zaničenému pôsobeniu K. Royovej a jej spolupracovníkov – evanjelizátorov, kolportérov, vydavateľov, spisovateľov a ďalším – k ústrednému spolku MK v Starej Turej postupne pribúdali *odbočky* po celom Uhorsku (v dnešnom Slovensku, Dolnej zemi a jedna stanica bola i v Bystrej nad Turjou – dnešná Ukrajina). Celé rodiny konvertovali, v domoch veriacich sa okrem domácich pobožností niekoľkokrát v týždni konali zhromaždenia, ktoré sa neskôr presunuli do humien, stodôl či nových spolkových budov a modlitební (v Starej Turej bol vybudovaný spolkový dom v roku 1907). Ich členovia sa pridržali týchto bodov: 1. každý deň čítať Bibliu, 2. žiť podľa nej, 3. privádzať hynúce duše ku Kristovi, 4. byť pripravení znášať pre Neho pohanenie, 5. zriecť sa alkoholu (bolo slovenskou raritou, že v dôsledku pôsobenia MK niektoré obce zostali bez krčmy). Život týchto ľudí bol vi-

diteľne odlišný od života formálnych príslušníkov cirkvi. Po politickej zmene vo februári 1948 musel MK zaniknúť, prebudenecké hnutie sa tak rozplynulo do viacerých protestantských denominácií (na Slovensku je to najmä CB, v Srbsku metodisti) a čiastočne pretrvalo pod strechou ECAV.

Hoci K. Royová vo svojom diele formulovala túžbu po novej slobodnej evanjelickej cirkvi, vždy keď bola takáto otázka na stole, jej stanovisko bolo zamietavé. Vo svojich pamätiach napísala: „*Chceli sme zostať iba pravými evanjelikmi a tvoriť v tej našej, tuho spiacej cirkvi malú vetvu onej pravej, živej cirkvi, ktorej členovia sa nesčítavajú podľa údajov v matrike, ale podľa zápisov v knihe života Baránkovho*“ (Za svetlom a so svetlom). Myslím

si, že na Royovej, si môžeme vážiť aj to, že jej zámerom nikdy nebolo spôsobiť rozkol. Práve otázka oddelenia či zotrvania MK v ECAV dokumentuje, aké silné bolo jej slovo v tomto hnutí. Aj keď sa vyhýbala formálnym funkciám, predsa len jej prislal titul „mamička“. Cez svoje cesty, časopisy a korešpondenciu formovala život prebudeneckého hnutia. Vypravovala pracovníkov na misijné školy a tí sa na ňu, zvlášť v ťažkých situáciách, často obracali. Kristína Royová si svojou misijnou cestou na Dolnú zem získala neskoršieho evanjelistu Samuela Činčaráku, z prostredia Starej Turej to boli, napríklad, bratia Ján a Michal Roháček a neskorší biblišta Jozef Roháček. Ten, keď bol v Maďarsku stíhaný a rozmyšľal o vydaní kalendára, dostal od Royovej list: „*je to pre Teba a pre všetkých nás, politicky narknutých, odvážna vec... odlož to, prosím, ešte o rok... O mne nemôžeš myslieť, že sa snáď bojím. Knihu „Za presvedčenie“ by som mohla podpísať celým menom a vziať celú zodpovednosť za ňu, čo dokazuje najlepšie, že oheň zmužilosti ešte nevyhasol vo mne. Tak keď ja Ti radím: „Počkaj!“ môžeš ma poslúchnuť. „Vzmužilú“ radu podáva Royová Jozefovi Roháčkovi v závere listu (akoby vedela, čo ho ešte čaká): „Ak sme hotoví trpieť, stávame sa nepremožiteľnými.“ (Stará Turá 19. 3. 1913).*

Autorita Kristíny Royovej pred niektorými pracovníkmi prebudeneckého hnutia bola dokonca až nezdravá (nie vzhľadom na to, že bola ženou, ale preto, že bola len človekom): „*Sestra Royová byla pro mne nejvyšší autorita duchovno v té době – velice jsem si jí vážil a na její slovo dal... Přesprávil jsem se opíral o Kristínu Royovou, více o člověka, než o Pána samotného.*“ (Karel Kolman: Moje vzpomínky). Kolmanovo poučenie platí i dnes: ani Kristína Royová nebola anjelom, nie je sväticou slovenského protestantizmu, ale neuveriteľne inšpiratívnym človekom, ktorý formoval duchovné hnutie medzi Slovákmi, bez ktorého by predovšetkým Cirkve bratská nebola tým, čím je. Rovnako platí aj to, čo v tomto mesačníku naznačil Štefan Evin: mnohé spolky Modrého kríža mohli ako celky duchovne prežiť aj vďaka oddeleniu sa od ECAV a vstupu do CB. Ako človek, ktorý má k obom cirkvám blízky vzťah však chcem doplniť, že pietistický duchovný prúd, kam zaraďujeme aj prebudenecké hnutie Modrého kríža, v evanjelickej cirkvi dodnes požehnané pôsobí. Pretrval napríklad aj v Ozdine, kde pôsobil neskôr komunistickou mocou odsúdený farár Ján Trebula. Požehnaná je služba farárskeho páru Činčurákovcov v Kukovej, zástupca rodu Mišinovcov, známeho aj pôsobením v rámci Modrého kríža, dnes pôsobí na Generálnom biskupskom úrade ECAV a ku Kristíne Royovej sa v diskusiách pred voľbami prihlásil dnes už zvolený generálny biskup ECAV Ivan Elko, pričom pietisticky ladený sa javí byť aj nový biskup Západné dištriktu Ján Hroboň. Ostatný vývoj u evanjelikov by tak mohol členov Cirkvi bratskej naplňať radosťou a verím,

že aj modlitbami, ktoré noví biskupi v snahe o duchovné obrodenie určite budú potrebovať. Kristínu Royovú teda v oboch cirkvách môžeme vnímať v rôznom, no v každom prípade pozitívnom svetle. Pre evanjelikov môže byť priekopníčkou služby žien v cirkvi, keďže svojím životom jasne dokázala, ako aj žena môže požehnané organizačne, duchovne i kazateľsky a evanjelizačne pôsobiť. Na druhej strane zostáva faktom, že Royová nebola ordinovanou farárkou a neprijala žiadnu funkciu, mimo diakonie, ženského spolku Vieroslava a Večernice (pôvodne časopisu pre ženy)... A že kazateľkou bola aj preto, že pre túto službu nebolo dosť mužov, čo je dnes problémom aj evanjelickej cirkvi vzhľadom na počet cirkevných zborov. Navyše dôležitým svedectvom pre ECAV sa stala aj prvá farárka Darina Bancíková, ktorá sa taktiež osvedčila v mimoriadne náročných situáciách. Aký je teda skutočný odkaz Kristíny Royovej. Obávam sa, že jeho jadro leží mimo diskusie o ženách v cirkvi. Kristína Royová bola predovšetkým veriaticim človekom, ktorý sa snažil zo všetkých síl, slovom i skutkom, vydávať svetlo evanjelia v rámci okolností danej doby. Získavala veriaticich, jej knihy častokrát dokázali radikálne meniť životy ľudí nielen v rámci slovenského prebudeneckého hnutia, ale aj v rôznych častiach sveta (evidujeme 38 jazykov, do ktorých boli preložené). Nevzdávala sa ani keď prišli konflikty, urážky, výsmech a dokonca i fyzické ataky. Vďaka jej širokej pomoci núdznym dokázala otočiť verejnú mienku a obhájiť svoje životné poslanie. V Starej Turej založila Útulňu, nemocnicu s prvou slovenskou diakoniou (diakonisy boli ženy, ktoré venovali svoj život službe druhým, nesmeli sa vydať a nedostávali mzdu), sirotinec Chalúпка a starobinec Domov bielych hláv. Royová a jej spolupracovníci tak dokázali zachrániť mnohé životy, mnohých uzdravili a ešte viac životov ovplyvnili tak, že sa to dotýkalo celých rodín, komunit i ďalších generácií. Všetko sa dialo v láske a skromnosti a možno aj toto je idea, ktorú občas treba oprášiť. Aký je náš vzťah k peniazom? Dokážeme v cirkevných inštitúciách slúžiť každému alebo je skôr dôležité, aby sa to oplátilo? Čo napríklad naše školy? Prebudenecké hnutie sa začalo budovať medzi tými najjednoduchšími ľuďmi – sedliakmi z kopaníc, opilcami, bezprizornými deťmi. A potom sa diali zázraky, keď z týchto ľudí bez budúcnosti vyrástli vzdelaní skladatelia, spisovatelia, evanjelisti. Ja osobne si predstavujem aj dnešné kresťanské školstvo ako liaheň podobných príbehov. Ale nakoniec mylíme sa všetci a všetci robíme chyby počnúc pisateľom týchto riadkov cez Royovú až po Teba, milý čitateľ. Tým najdôležitejším pre nás zostáva prijať odpúšťajúcu Božiu lásku a obeť Pána Ježiša, zachovať si svedomie a milovať Boha i človeka. Toto s Božím požehnaním Vám prajem na prvom mieste a potom aj zmysluplný dialóg a správne rozhodnutia, ktoré Vás budú posúvať i zachovávať ďalej. ■

Hovorí sa: kto nepozná svoju minulosť, nemá budúcnosť. A možno sa nevie zaradiť v prítomnosti. Toto kalendárium vzniklo pre potreby MK SR. No rozhodli sme sa uverejniť ho aj v Dialógu, zrejme v dlhodobom seriáli na pokračovanie. Aj keď sa to môže zdať dnešným mladým staroveké, nezaškodí si pripomenúť, kto sme a odkiaľ pochádzame. Nechcem umelo porovnávať, ale Biblia je naplnená rodokmeňmi. Asi jej autori vedeli, prečo. (BoP)

CIRKEV BRATSKÁ V 20. A 21. STOROČÍ KALENDÁRIUM II (1920–1940)

V roku 1920 Jednota českobratská (ďalej len JČ) vyslala z Prahy (zbor Žižkov) na Slovensko kazateľa – misionára Josefa Krapáča (31. 1. 1888–17. 6. 1971). Pôsobil v oblasti Kysaku a Prešova.

Od roku 1921 sa JČ z Prahy (zbor Žižkov) venovala aj sociálnej práci na Podkarpatskej Rusi – zvlášť sirotám: V roku 1926 zriadila prvý domov pre siroty v meste Svaljava, potom aj vo Veľkom Bočkove pri Jasini. Neskôr tu vznikol cirkevný zbor JČ (zbor „Podkarpatskoruských bratov“, kazateľ Ludvík Rejchrt) s viacerými stanicami.

2. 9. 1923 bol v Prešove založený prvý zbor Jednoty českobratské na Slovensku.

Pričinil sa o to práve Josef Krapáč, ktorý tu v roku 1924 zriadil aj modlitebňu a ako kazateľ pôsobil v zbore do roku 1932.

Jednota českobratská sa neprezentovala ako klásická cirkev – ani navonok neniesla tradičné znaky cirkvi: Nebudovala kostoly (tradične s vežou), nemala farárov, kazatelia nemali špeciálny odev. Verejnosť v nej spočiatku nevidela „konkurenciu“ voči domácim cirkvám.

Títo veriaci boli najmä na východnom Slovensku označovaní ako „salviši“. (Salviš = hanlivé označenie netradične veriacich, predovšetkým tých, ktorí ako bývalí vystažovalci prišli z Ameriky a priniesli so sebou toto slovo odvodené od angl. *salvation* = spasenie – „salvisti“.) Boli považovaní za sektárov až kacírov, a takto označovaní aj duchovnými z dominantných cirkví.

Problémy, nepriateľstvo a útoky na zhromaždenia JČ sa začali po tom, ako veriaci z iných (veľkých, ľudových) cirkví začali do nej prestupovať. V tom čase sa objavuje výčitka zo strany katolíckeho národovca Andreja Hlinku, že spätosť slovenských evanjelikov, ktorí používali českú *Kralickú bibliu*, s českými veriacimi znamená, že držia s husitskými Čechmi a nie sú pravými slovenskými vlastencami. To sa týkalo aj veriacich z JČ vzhľadom už na samotný názov cirkvi.

1. 1. 1928 bol za pôsobenia kazateľa JČ Ladislava Mikuleckého (21. 5. 1899–1993) v Bratislave založený druhý zbor JČ na Slovensku. Predtým bola táto skupina veriacich pod správou zboru JČ v Brne a jej členovia boli prevažne českej národnosti. V roku 1933 zbor zakúpil budovu a prebudoval ju na modlitebňu a byt pre kazateľa.

JČ bola organizačne aj finančne nezávislá na štáte.

V roku 1936 vyšiel prvý kompletný slovenský preklad Biblie od evanjelického autora – profesora Jozefa Roháčka. Táto Biblia sa postupne začala presadzovať aj v JČ na Slovensku a vytlačila používanie českej Kralickej biblie. (Pribúdali nové preklady Svätého Písma do češtiny, a tak Konferencia JČ v roku 1934 rozhodla, že v zborech JČ sa môže používať iba Kralický preklad. (*Autorská poznámka: Nie je zistené, nakoľko sa toto rozhodnutie týkalo aj slovenských zborov JČ.*) Ďalšie vydanie Roháčkovho prekladu vo veľkom náklade v roku 1969 znamenalo jeho plné rozšírenie v cirkvi. V 70-tych rokoch bola v zahraničí urobená jeho veľká dotlač v rôznych formátoch.

V apríli 1930 Modrý kríž vydal spevník *Piesne sionské* (400 piesní, autorkami boli prevažne Kristína a Mária Royové), ktorý používala aj JČ do roku 1969, keď Cirkev bratská vydala vlastný *Kresťanský spevník* (600 piesní); v roku 1977 vydala *Detský spevník*.

14. 3. 1939 – Slovensko vyhlásilo samostatnosť a 15. marca 1939 Nemecko vytvorilo v Česku Protektorát Čechy a Morava. 18. marca 1939 Maďarsko obsadilo Podkarpatskú Rus a JČ tam stratila možnosť pôsobenia.

15. 9. 1939 Vyhláška Prezídia ministerstva vnútra nariaďovala zakročiť proti štátom neuznávaným „sektám“. V skutočnosti išlo aj o niektoré kresťanské cirkvi, vrátane JČ. Pokus zachrániť ju premenovaním na *Jednotu slovenských bratov* bol zamietnutý.

Bratislavský zbor JČ sa v októbri 1940 uchýlil pod ochranu Maďarskej reformovanej cirkvi, ktorá bola na Slovensku trpená. Členovia JČ boli formálne prijatí za členov reformovanej cirkvi, fungovali však autonómne; bohoslužby mohli konať aj v češtine, stretávali sa v miestnosti reformovanej cirkvi na Obchodnej ulici. Modlitebňu im štát zabavil – úradne zapečatil. Mnoho členov JČ českej národnosti muselo odísť do Čiech (z pôvodných 72 členov zostalo iba 22).

Prešovský zbor JČ (vrátane všetkých staníc na východnom Slovensku) sa pripojil k baptistom – „zastrešil“ ho baptistický zbor v Liptovskom Svätom Mikuláši. ■

*Spracoval Štefan Evin
(Zoznam použitej a študijnej literatúry
je k dispozícii v redakcii.)*

HISTORICKÝ KONTEXT

Na sklonku roka 1820 v Sarvaši zomiera Samuel Tešedík ml., hrdina minulého dielu nášho seriálu. V tom čase je už Ján Kollár (1793–1852) farárom v meste, ktoré dnes tiež leží na území Maďarska – Budapešti. V našich končinách však pri troche šťastia môžete stretnúť Beethovena, Mozartaovho žiaka Hummela, Haydna, Schuberta, Liszta, ale aj slepého kolportéra Mateja Hrebandu, ktorý vám rád odporučí prečítať si Slávy dcéru. Evanjelická cirkev je zakorenenou inštitúciou s rozvíjajúcim sa školstvom, konfesiónálne napätie utíchlo, no čoraz viac sa začne schyľovať k napätiu národnostnému. Ešte nevieme, ako bude vyzerať. Predstavy o seba-realizácii Slovákov (zvlášť vo vzťahu k českému národu) sú matné a asi ani netušíme, že konflikt národov sa v podstatnej miere odohrá na pôde počtom nevýznamnej konfesie.

Kollár vyplňa obdobie medzi bernolákovcami a štúrovcami. Ak Štúra považujeme za akéhosi nášho národného spasiteľa, Ján Kollár je ten, čo mu pripravuje cestu. Ešte pred ním spoznáva filozofiu Hegla a Herdera, objavuje hodnotu folklóru a kultúrnu jedinečnosť národa, avšak viac ako štúrovcí vníma aj jej spätosť s českou kultúrou a jazykom Slova Božieho. To je zárodok konfliktu myšlienok, ktorý sa neskôr odohrá. Zárodok oveľa väčšieho konfliktu, dokonca krvavého, by sme možno mohli spozorovať priamo pred oltárom Kollárovho kostola, a to v okamihoch, keď údajne práve tu boli confirmovaní dvaja potomkovia Slovákov: Sandor Pottófi a Lajoš Košút. O tom však už nabudúce.

Ján Kollár O LÁSKE, KTORÁ NEHASNE

PAVOL TRÚSIK

Ak by sme mali na mape Slovenska zvýrazniť tie mestá a obce, z ktorých pochádzajú mnohé významné osobnosti, Mošovce, dedinka v Turci, by nám na tej mape svietila ako žiarovka. Dnes si povieme niečo o najväčšej osobnosti z tejto stredoslovenskej obce.

Ján Kollár sa narodil v roku 1793 rodičom Jaroslavi a Sofii – grécke meno Sofia v preklade znamená múdrosť. Tak, ako mnohí iní evanjelici, svoje vzdelanie získal v Nemecku, odkiaľ sa pred piatimi storočiami začala šíriť reformácia Dr. Martina Luthera. Keď bolo jej trojsté výročie, zúčastnil sa veľkej demonštrácie mladých ľudí, ktorí požadovali zjednotenie nemeckého národa. Ján Kollár si aj vďaka tejto udalosti uvedomil, ako je veľmi potrebné, aby aj Slováci a Slovania držali spolu. V Nemecku spozoroval mnoho miest, ktoré boli v minulosti obývané Slovanmi, no časom sa ponemčili. Uvedomoval si, že podobný osud môže čakať aj iné územia, kde žijú Slováci, Česi, Poliaci a iné slovanské národy. Neďaleko mesta, v ktorom študoval, si ho povolali za duchovného. Tu sa zamiloval do dcéry miestneho farára, za ktorého Kollár zaskakoval. Frederika Schmidtová však nedostala rodičovský súhlas, aby sa mohla vydať za mladého slovenského kňaza. Dve zaľúbené srdcia tak boli od seba odtrhnuté, no ich láska nehasla ani keď boli ďaleko od seba. Dokonca ani vtedy, keď sa Kollárovi dostala správa, že jeho milovaná Frederika už nežije. Jeho túžba po tejto žene sa snúbila s túžbou spájať a povznášať slovenský národ. Ovocím tohto stromu bola nádherná a veľkolepá básnická skladba *Slávy dcéra*. Kollár nachádza útechu v tom, že aj keď sa jeho láska nenaplnila v jeho pozemskom putovaní, predsa len raz – vo večnosti – dve rozdelené srdcia budú opäť spolu. Pozemský život však neprináša len samé útrapy. Niekedy nás milo prekvapia nečakané šťastné okolnosti a to sa stalo aj nášmu zamilovanému nešťastníkovi. Po šesťnástich rokoch sa dozvedel, že Frederika žije, ona sa dozvedela o našom básnikovi, a tak sa už v tomto zrelom veku rozhodli spojiť svoje životy.

Ján Kollár bol mimoriadne rozhladený človek, veď 30 rokov bola jeho kňazským pôsobiskom slovenská evanjelická fara v Pešti, odkiaľ prešiel za miesto profesora viedenskej univerzity. Tiež bol archeológom, politikom, jazykovedcom, zberateľom ľudových piesní. No najviac si ho aj tak budem pamätať vďaka jeho nehasnúcej láske, z ktorej sa zrodila *Slávy dcéra*. ■

SLÁVY DCERA

WE DREY

Z P E W J C H

od

Jana Kollára.

Předz

Ať zde ležím zem ta, před oh
 Někdy kolébka mým národu
 Siňg nebo! povzdaté rajata ga
 K obloze, Tatý synu, woz
 Neb raději k velikému přivít
 Geol wodoruge zbauným al
 Wisk horjij ge času wateklosti č
 Wtěcho kragjch na twan,
 Horjij nežli divé wálly, bromi
 Zaslupenec, na své klyl zlo
 O wlkowé dívoj, galo noc w

YMCA pre budovu v Bratislave schválila nasledovnú víziu: Budova je prvým sídlom YMCA postaveným na území kontinentálnej Európy, ktoré slúžilo rôznymi aktivitami mladým ľuďom od roku 1923. Činnosť YMCA bola neskôr rôznymi politickými režimami zakázaná. Podarilo sa ju obnoviť až po roku 1990, od kedy sa snažila aj o navrátenie zhabaného majetku. V roku 2016 bol zavŕšený súdny spor o budovu YMCA v Bratislave v prospech YMCA na Slovensku. Súčasná YMCA tak môže realizovať svoje poslanie aj cez znovuzískanú budovu v Bratislave. Všetky výnosy z komerčných aktivít sú smerované predovšetkým na podporu práce YMCA na Slovensku s deťmi a mládežou alebo na jej potrebnú obnovu.

BUDÚCNOŠŤ JEDNEJ BUDOVY

(Pokračovanie článku o osudoch budovy YMCY v Bratislave)

YMCA ako námestie

Chceme v budove YMCA vytvárať dobré prostredie, priestor, ktorý spája rôzne svety, podporuje dialóg, diverzitu a otvorenosť. Svojimi priestormi a výnosmi slúži budova YMCA nielen potrebám mladých ľudí a širšej komunity v Bratislave, ale presahuje tento kontext aj na celé Slovensko.

Princípy spolupráce v budove YMCA

Poctivosť v podnikaní

Rešpektovanie pravidiel vnímame ako základ pre dobrú spoluprácu, ochranu dobrého mena YMCA a subjektov sídliačich v budove.

Spoločenská zodpovednosť

Vychádzajúc z našej histórie, uvedomujeme si svoju zodpovednosť za zachovanie kultúrneho dedičstva, zodpovednosť voči komunite a životnému prostrediu. Cez hospodárne využitie prostriedkov chceme vytvárať možnosti pre mladých ľudí dnes aj v budúcnosti so zachovaním dostupnosti pre rôzne vekové a sociálne skupiny.

Kultúra prostredia

Cez vzájomný rešpekt a dodržiavanie pravidiel budujeme komunitu nájomníkov, návštevníkov a partnerov. Spôsob riadenia berie do úvahy potreby a záujmy zainteresovaných skupín.

Nestranníckosť

S ohľadom na nestranníckosť YMCA neposkytujeme priestor politickým stranám a hnutiam, avšak podporujeme otvorenú diskusiu o veciach verejných.

Dobrý priestor

Bezpečný priestor znamená slobodný prístup a zdravé prostredie pre každého. Extrémizmus, nenávisť, škodlivé činitele v akejkoľvek forme sú neprijateľné.

Model fungovania

Našou ambíciou je, aby budova YMCA v roku 2030 svojimi priestormi a programom tvorila harmonický celok, ktorého súčasťou bude aj prítomnosť samotných aktivít YMCA. Pomer komerčného

a nekomerčného nájmu je určovaný priebežne na základe ekonomických výsledkov tak, aby hospodárenie pokrývalo náklady na dlhodobu udržateľnú prevádzku a potrebné investície a tvorilo výnos pre podporu fungovania YMCA na Slovensku a jej cieľových skupín cez lokálne združenia YMCA. Budova YMCA bude financovaná najmä z prenájmov a grantov, ako aj z podporných programov a darov.

Komerčný prenájom

Nájomné subjektov okrem plného pokrytia nákladov a potrebných investícií tvorí aj zisk. Subjekty sú v súlade s princípmi budovy YMCA a nepoškodzujú dobré meno YMCA. Prevádzky neohrozujú bezpečnosť mladých ľudí (napr. hazard /herne, sekty, organizácie propagujúce násilie a extrémizmus a podobne).

Nekomerčný prenájom

Nájomné subjektov plne pokrýva náklady na dlhodobú udržateľnú prevádzku, správu budovy a potrebné investície. Aktivity týchto subjektov v budove musia byť verejno-prospešné a neziskové a súčasne musia byť v súlade s princípmi YMCA.

Priestory YMCA

YMCA využíva priestory budovy pre svoje potreby čo najhospodárnejšie s ohľadom na ich hodnotu. YMCA určuje štandardy, je príkladom správania sa a prepájajúcim prvkom komunity budovy. Budova YMCA tak môže byť reprezentáciou dobre spravovanej organizácie a šírenia dobrého mena YMCA. YMCA využíva časť priestorov na administratívu, priamu celoročnú činnosť niektorých miestnych združení a príležitostné aktivity ako školenia, konferencie, koncerty a pod. YMCA môže využívať priestory aj na vlastné komerčné aktivity pre podporu svojej činnosti a nekomerčné aktivity, ktoré sú financované z rozpočtu konkrétnych organizátorov

(Článok spracovali
Annámária Brijaková
a Rado Jančuľa.)

Rubriku Misia redakčně připravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

*Jděte tedy a čiňte učedníky ze všech národů, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Du-
 cha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.“ (Mt 28, 19–20a)*

MŮJ PŘÍBĚH ANEB KTERAK DANIELA K MISII PŘIŠLA

Jmenuji se **DANIELA DAŇOVÁ** a pocházím ze Vsetína, který leží kousek od slovenských hranic. Navštěvuji sbor Církve Bratrské na Jasence ve Vsetíně, kde jsem aktuálně zapojená ve službě mladým lidem. Studuji obor fyzioterapie v Olomouci, již navazující stupeň a současně pracuji na rehabilitační ambulanci ve Vsetíně, kde nabírám praktické zkušenosti v oboru. Jsem milovník pohybu, přírody a cizích kultur v celé jejich rozmanitosti, tak jak je Bůh utvořil.

Zahraníční misie v chudých oblastech bylo vždy něco, co bylo mému srdci blízké. Vždy mě fascinovalo vidět či slyšet příběhy lidí, kteří pomáhali lidem z třetího světa. Když jsem poznala a přijala do srdce Ježíše Krista (již téměř před 10 lety), tak pro mě tahle vášeň získala nový rozměr. Už nemusí jít jen o to, přinést lidem praktickou pomoc, ale něco ještě cennějšího, co jde ale ruku v ruce s předchozím, a to přinést jim dobrou zprávu do jejich života, naději o životě na věčnosti. Jak plynul čas, zúčastnila jsem se misijních výjezdů se skupinou lidí z našeho sboru na Ukrajinu do Svaljavy a do Bathu v Anglii.

Medical Help Ghana

Po těchto prvotních misijních výjezdech jsem téměř před každým létem bádala, kam bych mohla vyrazit dál, kde přidat ruku k dílu. Ale mé bádání v té době zůstalo jen u monitoru počítače. Na podzim roku 2016 jsem se dozvěděla o Medical Help Ghana, která spojovala možnost evangelizace a zdravotní pomoci jako misijního výjezdu. Medical Help Ghana je 3-týdenní misijní výjezd do severní části Ghany pod záštitou misijní organizace OM (Operace Mobilizace) Česká republika se sídlem v Českých Budějovicích. Počátek těchto výjezdů sahá do roku 2014. Smyslem této misie je ve spolupráci s týmem OM Ghana přinést naději na život lidem žijícím v této oblasti, ať už díky bezplatnému základnímu zdravotnímu ošetření a preventivnímu poradenství, ale především díky možnosti setkání

se s osobou Ježíše Krista skrz evangelizační programy a modlitby s pacienty. Většina lidí žijících v těchto chudých venkovských oblastech jsou muslimové. Lidé, kteří se rozhodnou pro následování Ježíše Krista, mohou dále zakotvit ve vznikajících církvích v těchto oblastech. Součástí tohoto výjezdu je také práce s místními dětmi.

Služ tím, co děláš

Když jsem se tyhle informace dozvěděla, zajásala jsem, protože jsem si v té době uvědomovala, jak moc chci, aby mé studium a budoucí práce fyzioterapeuta a má víra v Ježíše šla ruku v ruce, abych nežila dva odlišné životy. Po prvotním zajásání ovšem přišly pochybnosti, kde bych na to vše získala finance a co bych na tomto výjezdu já jako fyzioterapeutka dělala. Vždyť ti lidé potřebují především pomoc lékařů a zdravotních sestřiček... Ale ještě jsem to nevzdávala, pořád ve mě hořela touha, naděje, že třeba jednou, a tak jsem to předkládala Bohu na modlitbách.

Služ tam, kde jsi

V roce 2017 však nastal zlom a to především v mém smýšlení o misii. Měla jsem opravdu velkou touhu někam jet, ale na jednom semináři na festivalu UNITED jsem si uvědomila, že je dobré, že tuto touhu mám, Pán Bůh ví, proč mi ji dal, ale nejspíš to chce ještě čas. A především jsem si uvědomila, že má misie je tady, doma v Česku, právě tam, kde teď jsem. Tak jsem se vzdala představ, že bych chtěla jet nut-

MARA REGIÓN TANZÁNIA

V dedine Nyegina, v oblasti, ktorú obývajú ľudia z jazykovej komunity Kwaya, v nedeľu skoro ráno prichádza pastor Mešak do svojho kostola. Aj keď bohoslužby začínajú až o hodinu, on už zapína ozvučenie a z vrečka vyberá malé zariadenie veľkosti mobilného telefónu a pripája ho na ozvučenie.

Pridáva hlasitosť a v tej chvíli sa do širokého okolia začnú šíriť slová Biblie v miestnom jazyku. Nie je to Mešakova kázeň, ale MegaVoice Solárna Audio Biblia.

Začínajú sa schádzať ľudia, ktorí nie sú zvyknutí počuť svoj jazyk nahratý a reprodukováný cez ozvučený systém. Sú zvedaví, čo to je. Vydané časti prekladu Biblie do jazyka Kwaya boli zároveň nahraté a sú k dispozícii ako audio Biblia. Mešak spolu s ďalšími 35 pastormi a zborovými pracovníkmi absolvovali kurz, ako viesť biblickú skupinku s audio Bibliou. Tento spôsob je zvlášť vhodný pre tých, ktorí sa nenaučili čítať, a tak môžu vďaka audio Biblii vzniknúť biblické skupinky aj medzi negramotnými.

Vďaka audio Biblii rastie záujem aj o tlačeneé časti Písma, ktoré už boli vydané. Ľudia, ktorí počuli audio Bibliu vo svojom jazyku, chcú mať teraz jej tlačenuú verziu doma. Istá žena z jazykovej komunity Ikizu tiež absolvovala podobný tréning a založila audio biblickú skupinku u nej doma. Hovorí: „Moje deti to milujú. Audio Bibliu si púšťajú, aj keď nie som doma a spolu s kamarátmi ju počúvajú.“ Vedúci mnohých audio biblických skupiniek referujú, že ľudia, ktorí žijú v ich susedstve sa začali zaujímať, kde je možné zohnať MegaVoice Audio Bibliu. Záujem o ňu rapídne rastie. ■

ně do Afriky, a Pán Bůh zapálil mé srdce pro Česko a pro lidi tady. Přestože jsem si myslela, že už nikam do zemí více na jih či východ od nás nebudu mít potřebu jet, to tiché volání a touha tam stále byly.

Misijní výjezd do Ghany

V průběhu roku jsem přemýšlela a konkrétně se modlila za Medical Help Ghana. Pán Bůh mi skrz to ukazoval některé věci, a tak se mi v plánech začala objevovat i možnost opravdu vyrazit v dalším roce do Ghany. To, co ale stálo za dokončením tohoto rozhodnutí, byly právě na podzim 2018 rozhovory s kamarády mediky a lékaři, kteří na tomto výjezdu v daném či dřívějším roce byli. Velmi totiž zdůraznili potřebu fyzioterapeuta ve zdravotnickém týmu.

I přes velké množství neznámých jsem se rozhodla, že chci do této nové výzvy s Bohem vstoupit! S vírou a očekáváním, co tahle zkušenost přinese nejen mě, ale především lidem tam, na severu Ghany, ale také lidem tady, kolem mě, mým kamarádům, lidem ve sboru a rodině, vyrazím v září 2019 na tři týdny do Ghany.

Můj úkol

V rámci zdravotnického týmu, což je stěžejní část misijního výjezdu Medical Help Ghana, budu zapojena jako fyzioterapeutka. Přestože se bude jednat již o šestý výjezd, fyzioterapeut v minulých letech nebyl přítomen. Bude to tedy i pro mě něco velmi nového v hledání cestiček, jak tuto formu pomoci uchopit. Mým úkolem bude předat místním lidem, z většiny upracovaným zemědělcům s velmi bolavými zády, základní návyky jak mohou lépe pracovat, aniž by přetěžovali své tělo. Snahou bude také naučit je základní cviky, ve kterých posléze mohou pokračovat a mohou tak ulevit běžným obtížím se zády. Součástí této praktické pomoci jsou příležitosti v rozhovorech s lidmi s následnou možností modlit se za ně, za jejich zdravotní obtíže, ale také je vést ke vztahu s Ježíšem Kristem. Budu vděčná, když si na mě a mou službu vzpomenete na svých modlitbách. ■

Pokud by jste chtěli výjezd podpořit finančně, můžete tak učinit zasláním libovolné částky na účet:

IBAN CZ50 2010 0000 0022 0034
4085 (SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX,
variabilní symbol 8850 – potřeby
českého týmu, 8860 – nákup
léků).

V případě jakýchkoliv otázek o výjezdu mě můžete kontaktovat na emailové adrese daniela-danovna96@gmail.com.

MOZAIKA KOŠICE

ERVIN MITTELMANN

A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. (Ján 17, 3)

Ježiš prelomil dejiny. Umožnil nám poznať a naozaj spoznať jediného pravého Boha. Tvorcu všetkého. Záchrancu, tvorcu nového, večného života. Preto Boh stvoril svet, aby Ho svet poznal. Aj Ho poznať bude. Každé koleno sa mu skloní. Pre večnú radosť. Alebo pre večné utrpenie. Boží a ľudský príbeh s nami pokračuje aj dnes. Boh ďalej hovorí a bude sa naďalej zjavovať. Aby Ho ďalší a ďalší ľudia mohli poznať. Toto stálo život Jeho milovaného Syna.

Drahý priateľ, modlitebný či finančný podporovateľ!

Dlhšie sme sa nevideli. Dlhšie som sa neožval. Dúfam, že si na mňa nezabudol. Lebo ja na teba nie. Nepísal som, pretože na začiatku roku 2019 sa u mňa znovu ozvali ďalšie zdravotné problémy. Nie sú extrémne, ale prišli. S Božou pomocou sa s nimi snažím viac či menej úspešne zápasiť. Budem vďačný za tvoje modlitby.

Avšak môj osobný príbeh je dôležitý len okrajovo. Omnoho dôležitejšie je, čo robí Boh a aký príbeh o sebe píše On sám. V našich životoch, dedinách a mestách, krajinách a na svete.

Komunity evanjelia na každom sídlisku v Košiciach

Do istej miery známy príbeh. Do roku 2013 iba biblicko-teologické chápanie, že cirkev je poslaná komunita: „Ježiš poslal svojich učeníkov evanjelia činiť učeníkov evanjelia“. Od začiatku 2014 sa dali dokopy 4 ľudia s bláznivou misiou: „Zakladať komunity evanjelia po košických sídliskách“ s víziou, aby v roku (2025) ich bolo dajme tomu 13 až 15. V roku 2017 nás bolo 12 ľudí v jednej misijnej komunite. Od roku 2018 sme sa „rozmnožili“ do troch misijných komunít, kde máme spolu okolo 35 ľudí. Máme takmer polovicu roka 2019. Funkčné (nie dokonale) 3 misijné komunity na troch sídliskách. 9 učeníckých trojíc. 8 ľudí v príprave na krst a pripojenie do Božej rodiny Mozaiky. Modlíme sa za neveriacich priateľov, nových kresťanov, lídrov skupín a nových budúcich lídrov skupín a za nové učenícke skupiny a komunity. Veľmi radi by sme videli zázraky. Rozmnožovanie skupín. Tak, aby v roku 2020 vznikli aspoň dve nové misijné komunity. Aby sme ich mali dokopy päť. Potom, v roku 2021, aby vznikli ďalšie tri. Dokopy osem.

Ja viem, vyzerá to ako rozprávkový sen. Možno považujem nad zmenou, ak mi ukážeš lepšiu víziu, budúcnosť a vernosť Kristovmu poslianiu :) Ak nie, budeme pokračovať.

A áno, budeme ťa ďalej prosiť o tvoju vzácnu a veľkú podporu. Podporu pevných priateľstiev. Podporu modlitebnú. Podporu finančnú. Málokto si vie predstaviť, ako namáhavo pracujeme na diele evanjelizácie a činení učeníkov. Niekedy sme unavení a znechutení. Niekedy sa viac či menej pozeráme smrti a hriechom do očí. Trávime hodiny a hodiny času vedením. Vedením ku Kristovi, vedením k záväzkom voči Božiemu telu (cirkev). Vedením ku dospelosti na obraz Kristov.

Vedením k misijnému životnému štýlu. Vedeť k vedeniu učeníckych skupín. Vedeť k vedeniu misijných komunít.

Robíme to iba a jedine z moci evanjelia. Len tam je moc k životu a premene na Kristov obraz. ■

Z MOZAIKY MOZAIKY

Miška: *Som veľmi vďačná za blízkosť a úprimnosť v učeníckej skupine a že ja, keď som týždeň v karanténe, tak sa ľudia za mňa modlia, píšu mi a že naozaj zažívam, že zdieľame svoje životy: radosti, starosti, choroby, stresy, víťazstvá aj prehry.*

Pavla: *Prišli nám dnes na komunitu ľudia, za ktorých sa od septembra pravidelne modlíme*

Šimon: *Pravdupovediac, keby nebolo Ježiša a toho, že ma našiel a povolal, najskôr by som nebol už ani ja. On ma našiel, zavolať a dal mi druhú rodinu, ktorou je Mozaika, o ktorej som si myslel, že ju nikdy mať nebudem. Pre mňa je Mozaika dôkazom toho, že „Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám.“ (Mat 7, 7) je fakt pravda.*

ZLO V DOBROM ÚMYSLE

Veľké zoradisko pre desať trolejbusov a ešte aj autobusy na jednej z konečných vyžaduje pozorné zaparkovanie. Nesmiem iným brániť pri výjazde, nesmiem iným brániť pri vchádzaní.

Krásne, aspoň zatiaľ krásne, popoludnie sa začalo. Pozorne som zaparkoval podľa nepísaných, zato všeobecne používaných pravidiel vedľa kolegu z rovnakej linky. Mohol som aj inde, boli voľné ešte dve miesta, ale rozhodol so sa zájsť ďalej od sociálneho zariadenia, aby, keď náhodou príde iný starší kolega, mal to na WC bližšie.

Do biela rozzúrený starší kolega vyskočil z vozu, vedľa ktorého som zaparkoval, utekal dozadu a potom späť. Nezrozumiteľne čosi vykrikoval a keď išiel okolo mňa, vyštekol: „Debil, hlavne že píšeš somariny a nepozeraš“.

Vtedy mi to docvaklo.

Ako už iste viete, dôležitou súčasťou hladkej služby sú dobré uhlíky na konci palíc, ktoré sa dotýkajú vedenia. Kolega si chcel poškodené uhlíky vymeniť. Tým, že som sa vedľa neho postavil, zabránil som mu v tom, zabral som mu priestor na stiahnutie palíc vedľa vozu. Mohol som si všimnúť, že už mal vzadu za vozom na zemi pripravené nádobíčko, ale ne všimol som si.

„Prepáč, ne všimol som si, že ideš meniť uhlíky.“

„Na to sa ti môžem vykašať. Práve som začal službu a už dvakrát mi spadli palice, a teraz čo, kde si uhlíky vymením, ha? Spisovateľ slepý.“

Sss-buch, dvere sa za ním zaklapli a nasrdený odišiel do premávky.

Čo teraz?

Pekne som zaparkoval, myslel som pri tom aj na iných, a predsa som niekomu skomplikoval život. Do konca služby sme sa s nahnevaným Jožom ešte zopárkrát stretli, ale dôsledne sa mi vyhýbal.

Ako sa uzmiereť?

Dnes to už nechám tak.

Niekedy je dobré kuť železo za horúca,

inokedy je dobré nechať železo vychladnúť,

aby sa bezpečne a s citom dalo zobrať do ruky.

Dávnejšie som si všimol, že momentálne rozčúlený kolega má rád sladké. Dobrá čokoláda by mohla pomôcť. Nie podplatiť, ale priblížiť. Na druhý deň, vyzbrojený študentskou pečatou, čakám na rušnom námestí na svoj dnešný nástroj. Myslou mi krúži modlitba:

„Bože, nechcem mať nepriateľov, prosím, daj mi príležitosť a múdrosť, ako sa nahnevanému Jožovi priblížiť.“

Zrazu z podchodu vystupuje známy chrbát – nečakane očakávaný Jožo.

Kráčal mimo ľudí. Pridal som do kroku. Keď som ho mal na dosah, šupol som mu čokoládu do tašky.

Zaskočeno-rýchly pohľad do tašky, na mňa, do tašky, na mňa...

„Ty si tu na mňa čakal, či striehol?“

„Hmm, vlastne áno. Mrzí ma ten včerajšok. Prepáč.“

„Ale to si nemusel.“

„Nemusel, ale chcel.“

„Ako si vedel, že sem prídem?“

„Nevedel. Mal som nádej, že ťa čoskoro stretnem. Ale to je mimo mňa.“

Moju tajnú modlitbu som mu na nos nezavesil.

„Čo?! No dobre. Ty vieš. Včera mi začali padať palice a ty si mi zabránil, aby som si mohol vymeniť uhlíky. Tak som si ich vymenil na druhej konečnej. Fakt si ma vytočil. Vieš, mne netreba veľa. Hehe...“

„Ukáž?... Aká to je čokoláda?... Fíha, tak túto mám fakt rád – ako si vedel?“

Odvtedy už pretieklo veľa elektriny v našom vedení nad cestou, ale vždy, keď sa náhodou stretneme, potmehúdsky sa opýta:

„Nemáš čokoládu pre mňa?“

„Nemám, lebo som ťa nenahneval, haha“, a potom vždy prebehne krátky priateľský rozhovor o všeličom.

To, že pri robení dobra nechtiac ublížim, nie je tragédia.

Tragédiou je, ak zvíťazí moja urazená ľahostajnosť voči tomu, komu som, hoci robením dobra, ublížil.

RÓMSKO-SLOVENSKÉ VYDANIE NOVEJ ZMLUVY

Vydavateľstvo Slovenská biblická spoločnosť a občianske združenie Slovo pre Svet na Slovensku za finančnej podpory misijnej organizácie Eastern European Mission reagovali na potrebu vydania Novej zmluvy, ktorá by slúžila rómsky aj slovensky hovoriacim čitateľom. Výsledkom ich spolupráce je dvoj-jazyčné vydanie obsahujúce slovenský preklad (ekumenická verzia) a rómsky preklad Novej zmluvy. **Spomínané knižné dielo bude verejnosti predstavené 30. júna 2019 o 16:00 hod. v Kresťanskom centre Apoštolskej cirkvi, Severná 2200 v Sabinove.**

Porada Rady Cirkvi bratskej bola 3. a 4. júna v mestečku Hustopeče pri Brne. Bolo to prvé rokovanie novej Rady v tomto funkčnom období. Novými členmi Rady sú Milan Mitana, Martin Kačur a Juraj Kohút. Ďalšími členmi sú Štefan Evin (predseda), Ján Henžel (tajomník), Rastislav Števko (podpredseda) a Slavomír Poloha. Súčasťou porady bolo aj spoločné rokovanie s českou Radou, na ktorom sa hovorilo o príprave Spoločnej konferencie a spoločných pastoráľkach. Je zrejmé, že pribúda kazateľov v oboch republikách, ktorí nemajú spoločné historické väzby, a preto spoločné podujatia nie sú ich prioritou. Vzájomnosť je možné udržiavať zámernými a zmysluplnými spoločnými podujatiami. Efektívnosť spoločných aktivít chceme hodnotiť a usilovať sa o ich zlepšenie alebo aspoň udržanie.

Prvé stretnutie začali členovia Rady rozhovorom o pestovaní zdravej pracovnej a duchovnej kultúry v tíme Rady. Predseda Rady predstavil štyri vlastnosti prostredia, ktoré chce tím Rady vytvárať:

- Tvorivé prostredie
- Dôverné a dôveryhodné prostredie
- Lojálne prostredie
- Prostredie závislé na Božom vedení a na Jeho milosti

Rada zvolila za svojho podpredsedu Rastislava Števka.

Rada zhodnotila výročnú Konferenciu. Prešovskému zboru vyjadruje vďačnosť za organizáciu a pohostinnosť pri zabezpečení konferencie. Za overovateľov zápisnice z Konferencie určila Dagmar Danelovú a Juraja Kohúta.

Rada rozhodla:

Že pravidelný rozhovor a modlitby za Víziu 4x10 na začiatku svojich stretnutí rozšíri na rozhovor a modlitby za priority cirkvi.

O vymenovaní Mareka Tomašoviča za kazateľa Zboru CB v Trnave s 50%-ným pracovným úväzkom a príspevkom k platu zo štátnych prostriedkov do konca roka 2019. Pre nasledujúci rok prehodnotí výšku jeho úväzku aj príspevku.

Že novému zloženiu odborov Rady sa bude venovať na svojich jesenných rokovaníach.

Že zástupcami Cirkvi bratskej na bohoslužbe Te Deum za prezidentku Čaputovú 15. 6. 2019 budú predseda Rady Štefan Evin, člen Rady Milan Mitana a riaditeľ kancelárie Rady Juraj Klementovič.

Z ROKOVANIA RCB JÚN 2019

Že predstaviteľ Rady nevystúpi na Národnom pochode za život 22. 9. 2019. Predseda a tajomník pripravila znenie oficiálneho stanoviska Rady k pochodu.

Po diskusii s českou Radou rozhodla, že spoločná jeseňá pastorálka v roku 2019 je povinná pre kazateľov a vikárov. Pozvané sú aj manželky kazateľov a vikárov. V budúcom roku by spoločná pastorálka mala byť bližšie k Slovensku.

Rada zobrala na vedomie:

Hlasy z Konferencie, ktoré volajú po ujasnení teologickej identity cirkvi. Rada sa tejto téme bude pravidelne a systematicky venovať tak, že z knihy *Spása je u Hospodina* (John M. Frame) na každom stretnutí prediskutuje dve kapitoly: Pomenuje to, s čím osobne aj spoločne súhlasí, s čím nesúhlasí, čomu nerozumie a naokoľko sú jej presvedčenia vyjadrené v Duchovných zásadách CB.

Ďalej Rada:

Dáva do pozornosti a pozýva k účasti na seminári o revitalizácii zborov 21. a 22. 6. v Leviciach.

Vyjadruje podporu pripravovanej konferencii Viera v práci 30.11.-1.12.2019 a dáva ju do pozornosti zborom a širokému okruhu záujemcov.

Vymenovala Slavomíra Krupu za celocirkevného pracovníka – tajomníka pre dorast a mládež s platnosťou od 1. júna 2019.

Zaradila Josého C. Aguilara do vikariátu. Vikariátna príprava bude prebiehať v zbere Žilina a Vsetín – Maják.

Uvedenie vikára Vladimíra Šima do služby v zbere Bratislava-Cukrová bude 30. 6. 2019.

Predžila pracovno-právny vzťah vikára Bohuša Vasila v Nitre do 30. 6. 2020.

Prijala žiadosti o vikariát od Juraja Sabola z Košíc, Juraja Institoris z B. Bystrice a Filipa Pangráca z Bardejova a pozve ich na rozhovor.

Diskutovala o možných dopadoch pripravovaného zákona o finančnej podpore cirkvi.

Per rollam schválila štylistické zmeny v Poriadku CB ešte pred tlačou verzie, ktorá bola novelizovaná na Konferencii 2019. *(Spracované z podkladov RCB.)**

MÁTE STAROSTI?

Když se naplňují oblakové, dešť na zem vydávají. (Kaz. 11, 3)

Pročpak se obáváme mraků, které teď zatemňují nebe? Skrývají sice slunce, ale jenom na chvíli. Ono není vyhaslé, znovu bude svítit. Mezitím se tyto černé mraky naplňují deštěm, a čím jsou černější, tím více kapek z nich spadne na zem. Jak můžeme mít dešť bez mraků?

Naše utrpení nám přináší požehnání. Jsou to tmavé vozy světlé milosti. Nebude to snad dlouho trvat a tyto mraky se vyprázdňují a svažují květinčky, které se stanou ještě krásnějšími. Náš Pán dovolí, abychom procházeli utrpeními, ale nebude s námi nakládat ve svém hněvu. On nás chce obživit svým milosrdenstvím a to v pravý čas!

ŽIVÉ SLOVO

Dopisy lásky našeho Pána přicházejí často v obálkách, orámovaných černě. Jeho vozy „drkotají“, ale jsou naloženy dobrodiním. Jeho metla přináší čistotu a vůni. Netrapme se kvůli černým mrakům, nýbrž zpíváme, protože deštěm svažovaná země přinese plody.

Ó Pane, ty temné mraky jsou jakoby prachem Tvých nohou. Jak jsi blízko za takového tmavého, mračného dne. Vírou chci vidět, jak mi mraky přinášejí Tvé požehnání a láskou se dívám na Tvé milosrdenství, které za nimi přichází. Chválím Tě za to!

*C. H. Spurgeon, Živá slova 1/1980,
vybral Peter Kailing*

NECHAŤ SA DOBEHNÚŤ

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista.)

Vracal som sa po dvoch mesiacoch do krajiny, v ktorej bolo delenie jasné. Volanie po referende ostalo nevypočuté a všetko prebehlo akosi tam hore. Tie rokovania a správy boli také čudné. Všetko sa nám rozpadávalo pred očami a prísluby budúceho dobrého života v samostatnosti sa mali naplniť 1. januára 1993.

Odvtedy sa udialo všeličo. Zvykli sme si na našu samostatnosť. Na šťastie v Európe. S bezpečným, ale nie až takým veľkým odstupom od Prahy. Ale to, ako sa pri delení federácie Čechov a Slovákov stalo niečo, s čím sme mnohí nesúhlasili, ale nikto sa nás neopýtal, vo mne ostalo.

V živote sa dejú veci, ktoré nás presahujú a napriek najlepšej vôli jednotlivca či aj významnej časti spoločnosti sa stane niečo, čo chcú tí druhí. Tých nemusí byť viac, ako tých ostatných. Je ich len najviac medzi málom. A demokratický prepočet to premení na väčšinu. A valec. To sa však nemuselo stať, ak by sa našlo dosť vôle nájsť spoločné riešenie dovtedajších nedorozumení.

Vtedy, v Bavorsku, som počul prvýkrát africkú legendu o Európanovi, ktorý mal veľkú túžbu spoznať Afriku. Najal si beduína

Spomínam si na jedno leto. Ako študent som ho trávil v Bavorsku. Popri pobyte na vidieku som mal možnosť navštevovať mnohé bavorské kostolíky, kaplnky pútnické miesta aj katedrály. V to leto sa vlastne delilo Československo. Ďaleko od domova, vtedy ešte bez internetu, sme ani nevedeli o vatrách zvrchovanosti, či o tom, ako sa po voľbách menila mapa našej krajiny.

s ťavou, ktorý mu mal všetko zaujímavé o saharskej Afrike ukázať. Keď po týždni hektického putovania ani beduín ani ťava ráno nemali ani v úmysle opustiť oázu, nervózny Európan dostal na otázku „Prečo?“ zvláštnu odpoveď. Beduín mu povedal, že sa posledné dni tak ponáhľali, že musia ostať v oáze niekoľko dní. Prekvapený Európan nástojil na tom, že predsa dobre platí. Pýtal sa, či je unavená ťava, alebo má beduínovi zvýšiť honorár. Beduín sa zamyslel, pozrel na cestovateľa z Európy a povedal mu: „Veľmi sme sa posledné dni ponáhľali. Teraz si musíme sadnúť a počkať, aby naše telá dobehli aj naše duše.“

Nechať sa dobehnúť má v tomto pohľade aj tento dobrý význam. Nemusí ísť len o to, že nás niekto oklame a vrátíme sa po prázdninách do celkom inej krajiny, ako sme opúšťali. Nechať sa dobehnúť znamená aj nechať doznieť zážitkom a spojiť naše telá s tým, čo prežívame. Aby sa naše duše a telá opäť spojili a aby sme vedeli múdro a rozumne reagovať na všetko, čo nás po prázdninách bude doma, v škole, v práci či v spoločnosti čakať. Oddýchnime si teda spolu s našimi blízkymi a nechajme sa dobehnúť. Nech sa naše telá a duše opäť prepoja. ■

KRÍŽOVKA

„Odvážni dneška, pripravujú normálne skutky...“ Helder Camara

Autor: Peter Kailing	Rúbu	Iba	Egyptská bohyňa vojny	Polynéz. opojný nápoj	POMÔCKY Atta, PPP, Tlo, Alonž, Anat, Sém	Písmeno gréckej abecedy	Upleť	Povraz so slučkou	Morský vták
Nápor					Jedna z číslíc TAJNIČKA				
Nepomenúval					•				
Vyčerpanosť					•	Skr. islandskej koruny Odporov. spojka			
	Typ projektu na diaľnice	Utajujú Záhrada zvierat			•		Skr. obch. akadémie Citoslovce (vyhráž.)		
Poznávacia značka (skr.)			Noeho syn	Povala (hovor.) Temnota	•			Ruská rieka	Severské zviera
Všimol si, spozoroval					•				
Veľká lyrická báseň					•	Časť tváre Prívesok na zmenke			
	Škrabka na pluh	Včielka... (rozprávka.) Druh revolvera			•		Chem. zn. Arzénu Dom. meno Anny		
Veľmi dobre (skr. z cudz.)			Znoj	Kráčala	•			Jemne vľň	Časť divadel. hry
Roztápaj				Pri konci Zn. kilo-ampéra	•				
Mláďa kengury									
Druh tropického mravca					Vtip				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 5/2019.

Nepotrebujeme ani tak pomoc priateľov ako istotu ICH POMOCI.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 10. 8. 2019. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 8-9/2019.

Stranu pripravil Peter Kailing

Jaroslav Beliš:
Arttída z cyklu Obrazopády.

Obrazopády sú recyklované reprodukcie slávnych umeleckých diel pod sklom. Túto techniku nazývam sklokoláž.

Tento konkrétny obraz navodzuje pocit chladnej Antarktídy – preto Arttída. Vznikol inšpiráciou pohľadu na zamrznutú riekku, v ktorej boli pod ľadom rôzne štruktúry prírodného a civilizačného odpadu. Je tam zrecyklovaných viac umelcov, napríklad: Leonardo da Vinci, Picassove kresby, ale aj náš Hložník...

(J. Beliš)